

ZBIERKA

STANOVÍSK NAJvyššIEHO SÚDU

A ROZHODNUTÍ SÚDOV

SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OBSAH

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach trestných

- 23. Dokazovanie závažnosti prečinu v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona. Aplikácia pojmu „vojak“ u osôb uvedených v § 128 ods. 3 písm. b) Trestného zákona z hľadiska naplnenia znakov trestných činov podľa § 396 až § 398 Trestného zákona - I.** Dokazovanie taxatívne stanovených okolností preukazujúcich mieru závažnosti prečinu v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona (u mladistvých v zmysle § 95 ods. 2 Trestného zákona), ako špecifického materiálneho korektívu, je u prečinu obligatórne.
- II. Ustanovenie § 128 ods. 4 Trestného zákona zúžilo obsah pojmu „vojak“ u osôb uvedených v § 128 ods. 3 písm. b) Trestného zákona len na čas vojny alebo vojnového stavu. Z tohto dôvodu v dobe mieru nie je možné vzájomne urážlivé konanie medzi príslušníkmi ozbrojených sú a príslušníkmi ozbrojeného bezpečnostného zboru kvalifikovať ako trestný čin urážky medzi vojakmi podľa § 396 až 398 Trestného zákona. 6
- 24. Riešenie prekážky, ktorá bráni vo výkone advokácie ustanoveného obhajcu** — Ak u advokáta, ktorý bol v trestnom konaní ustanovený obvinenému za obhajcu, vznikne akákoľvek prekážka, ktorá mu bráni vo vykonávaní advokácie, je taký advokát povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť obvinenému a príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní, resp. súdu. Za tohto stavu nemôže advokát ustanoviť za svojho zástupcu iného advokáta podľa § 17 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, lebo práva a povinnosti vo vzťahu k obvinenému nevznikli u neho na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ale rozhodnutím súdu podľa § 40 Trestného poriadku. V zmysle tohto ustanovenia má obvinený právo v určenej lehote zvoliť si nového obhajcu a v prípade, že si ho nezvolí alebo mu ho nezvolí iná oprávnená osoba (§ 39 ods. 1 Trestného poriadku), ustanoví mu nového obhajcu podľa § 40 Trestného poriadku v prípravnom konaní sudca a v konaní pred súdom predseda senátu. 10
- 25. Obhajca obvineného v trestnom konaní nemôže ponúknuť záruku v zmysle § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku** — Ponuka na prevzatie záruky dôveryhodnou osobou v zmysle § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku je prejavom spolupráce tejto osoby so súdom v trestnom konaní v záujme pôsobenia na obvineného, aby sa zdržal konania, ktoré by viedlo k rozhodnutiu o jeho väzbe. Zo špecifického procesného postavenia obhajcu v trestnom konaní, tak ako ho vymedzuje Trestný poriadok a Zákon

o advokácii, vyplýva, že obhajca nemôže byť súčasne jednak dôveryhodnou osobou v zmysle ustanovenia § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a jednak obhajcom obvineného v tej trestnej veci, v ktorej ho zastupuje. V takom prípade by išlo o stret záujmov náležitej obhajoby obvineného s podmienkami poskytovania záruky za ďalšie správanie obvineného v zmysle § 80 ods. 1 písm. a), resp. dôvodného odstúpenia od záruky podľa § 80 ods. 3 Trestného poriadku. 17

- 26. Procesný význam definície skutku podľa § 10 ods. 15 Trestného poriadku vo vzťahu k možnosti vykonať európsky zatykači rozkaz -** Podľa § 10 ods. 15 Trestného poriadku sa skutkom rozumie aj čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, ak nie je výslovne ustanovené inak. Táto legálna definícia skutku znamená, že každý čiastkový útok pokračovacieho trestného činu je v procesnom práve považovaný za samostatný skutok. Z tejto procesnej úpravy preto vyplýva možnosť súdu odmietnuť vykonanie európskeho zatykáacieho rozkazu pre tie čiastkové útoky, vo vzťahu ku ktorým existuje niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania európskeho zatykáacieho rozkazu uvedených v § 14 zákona č. 403/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. 24

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach občianskoprávných, obchodných a správnych

- 27. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov -** Ak do troch rokov od zániku manželstva zaniklo spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve (§ 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka), môže sa po uplynutí tohto obdobia ten z rozvedených manželov, ktorý sa nestal členom družstva, úspešne domáhať voči druhému manželovi zaplataenia polovice hodnoty členského podielu titulom vyporiadania spoločného majetkového práva za použitia analógie § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Toto majetkové právo sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba začína plynúť nasledujúci deň po dni, od ktorého uplynuli tri roky od zániku manželstva. 31
- 28. Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánov štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom -** Plnenie povinností, ktoré vyplýva z predpisu spadajúceho do oblasti verejného (daňového) práva, nemôže byť škodou v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánov štátu alebo jeho nesprávnymi úradným postupom.

- Nedodržanie lehoty určenej v § 32 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo nesprávnym úradným postupom len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka katastrálneho konania, ktoré bolo priamo a nesprostredkovane spôsobené práve (iba) týmto postupom. 39
- 29. Ručenie, postúpenie pohľadávky** - K postúpeniu pohľadávky zabezpečenej ručením nie je potrebný súhlas ručiteľa. 49
- 30. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov - I.** Dohodou o rozšírení alebo zúžení rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, uzavretou podľa § 143a ods. 1 Občianskeho zákonníka, nemožno meniť už existujúce vlastnícke vzťahy. **II.** Dohoda podľa § 143a Občianskeho zákonníka môže upravovať len režim nadobúdania vecí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v budúcnosti, ale sama osebe nemôže byť právnym titulom pre zmenu vlastníckych vzťahov manželov založených pred jej uzavretím. 55
- 31. Hranice pozemkov** - Určenia priebehu hraníc sa v administratívnom konaní možno domáhať iba v prípadoch, ak nedošlo súčasne aj k porušeniu vlastníckeho práva a pôvodnú hranicu medzi susediacimi pozemkami treba len rekonštruovať. 65
- 32. Technická jednota zmluvy o prevode nehnuteľností - I.** Pevné spojenie (zošitie) jednotlivých listín (hárkov) zmluvy o prevode nehnuteľností vrátane jej nedielných príloh a geometrického plánu, ktorým má dôjsť k rozdeleniu nehnuteľností, predstavuje tzv. technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľností. **II.** Pokiaľ zmluva nie je technicky jednotná, ide o nedostatok, na odstránenie ktorého musí byť navrhovateľ vyzvaný príslušným orgánom katastra. 62

Rozhodnutia a stanoviská vo veciach trestných

23.

ROZHODNUTIE

I. Dokazovanie taxatívne stanovených okolností preukazujúcich mieru závažnosti prečinu v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona (u mladistvých v zmysle § 95 ods. 2 Trestného zákona), ako špecifického materiálneho korektívu, je u prečinu obligatórne.

II. Ustanovenie § 128 ods. 4 Trestného zákona zúžilo obsah pojmu „vojak“ u osôb uvedených v § 128 ods. 3 písm. b) Trestného zákona len na čas vojny alebo vojnového stavu. Z tohto dôvodu v dobe mieru nie je možné vzájomne urážlivé konanie medzi príslušníkmi ozbrojených síl a príslušníkmi ozbrojeného bezpečnostného zboru kvalifikovať ako trestný čin urážky medzi vojakmi podľa § 396 až 398 Trestného zákona.

(Uznesenie Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne z 3. marca 2008, sp. zn. 4 To 2/2008)

Vyšší vojenský súd v Trenčíne v trestnej veci proti por. Ing. J. H. a slob. prof. sl. P. O. uvedeným uznesením na základe sťažnosti Vojenského obvodného prokurátora v Prešove proti uzneseniu Vojenského obvodného súdu v Prešove z 15. októbra 2007, sp. zn. 2 T 17/2007-200, podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť vojenského obvodného prokurátora zamietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým uznesením súdu prvého stupňa trestná vec obžalovaných 1) por. Ing. H. a 2) slob. prof. sl. O. pre skutok kvalifikovaný obžalobou ako prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona u obžalovaného H. a pokus prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 14 ods. 1, § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona u obžalovaného O., ktorého sa mali dopustiť tak, že dňa 6. decembra 2006 v čase od 01.00 hod. do 02.00 hod. v pohostinstve Kelt v Rožňave na Krásnohorskej ulici, obv. por. Ing. J. H. po príchode hliadky PZ tejto vulgárne nadával výrazmi uvedenými vo vyšetrovacom spise a následne po výzve práp. PZ L. Z., aby ho nasledoval k služobnému motorovému vozidlu, tomuto opätovne vulgárne vynadal spôsobom uvedeným vo vyšetrovacom spise a fyzicky ho napadol tak, že ho chytil za uniformu ľavého vrecka služobnej rovnošaty a sotil

do neho, v čom mu však práp. L. Z. zabránil a boli voči nemu použité donucovacie prostriedky a obžalovaný slob. P. O. slovné napadol všetkých členov hliadky PZ, ktorým vulgárne vynadal spôsobom uvedeným vo vyšetrovacom spise a po tom, ako por. Ing. J. H. fyzicky napadol práp. PZ L. Z., sa tento pokúsil pravou rukou udrieť, v čom mu bolo zabránené ostatnými členmi hliadky PZ za použitia donucovacích prostriedkov, bola podľa § 280 ods. 2 Trestného poriadku postúpená veliteľovi VÚ 7945 Rožňava, pretože nejde o trestný čin a žalovaný skutok by mohol iný orgán prejednať ako priestupok, služobné previnenie alebo disciplinárne previnenie, o ktorých je tento orgán príslušný rozhodovať.

Uznesenie súdu prvého stupňa nenadobudlo právoplatnosť, pretože bolo v zákonnej lehote napadnuté sťažnosťou Vojenského obvodného prokurátora Prešov. Prokurátor v písomnom odôvodnení sťažnosti konštatoval, že rozpory vo výpovediach jednotlivých príslušníkov PZ sa netýkali skutočností podstatných pre posúdenie žalovaného skutku ako prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, resp. ako pokusu tohto prečinu. Rozpory vyplývajú z odstupej doby 10 mesiacov medzi žalovaným skutkom a ich výpoveďami. Prokurátor sa taktiež nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa v tom, že nebolo preukázané použitie násillia v úmysle pôsobiť na výkon právomocí verejného činiteľa, pričom poukázal na výpoveď obžalovaného H., ktorý pripustil, že došlo k fyzickému kontaktu medzi ním a poškodeným Z., pretože chcel zistiť údaje na jeho menovke ako príslušníka PZ. Zo strany obžalovaných teda došlo k použitiu násillia tak, ako to definuje ustanovenie § 122 ods. 7 Trestného zákona, a to v úmysle pôsobiť na výkon právomocí verejného činiteľa. K tomuto vojenský prokurátor uzavrel, že z tohto dôvodu napokon bolo zo strany príslušníkov PZ pristúpené k použitiu donucovacích prostriedkov. Z týchto dôvodov bolo možné uvažovať len v tom smere, či násillie použité zo strany obžalovaných voči príslušníkom PZ bolo dostatočne intenzívne na to, aby títo spáchali predmetný prečin, resp. pokus k nemu. Pre prípad, že by vyššie uvedené násillie nebolo dostatočné k naplneniu zákonných znakov prečinu podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, obžalovaní by sa svojím konaním dopustili urážky medzi vojakmi podľa § 396 ods. 1 Trestného zákona, pretože tohto trestného činu sa môže dopustiť len vojak, ktorého definícia je uvedená v § 128 ods. 3 Trestného zákona, kde sú zaradení aj príslušníci PZ. Nešlo pritom o jednorazové slovné nadávky voči príslušníkom PZ, ale tieto vulgarizmy trvali po celú dobu služobného zákroku. Vojenský obvodný prokurátor navrhol uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Obžalovaní ani obhajca sa k sťažnosti vojenského prokurátora nevyjadřili, pričom súdom prvého stupňa im predmetná sťažnosť, vrátane dôvodov, bola doručená.

Vyšší vojenský súd podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia v celom rozsahu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná.

Súd prvého stupňa na základe pomerne rozsiahleho dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní (najmä osobnými výsluchmi svedkov), dospel k záveru, že skutok tak, ako je uvedený v obžalobe, sa v zásade stal. Následne sa súd prvého stupňa správne zaoberal otázkou, či tento skutok vykazuje znaky žalovaného prečinu, resp. jeho pokusu. Tu sa súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní správne neobmedzil len na zistenie, či boli naplnené znaky predmetného prečinu, resp. jeho pokusu, ale súčasne sa zaoberal aj jeho závažnosťou tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 10 ods. 2 Trestného zákona. Zaoberáme sa materiálным korektívom v podobe závažnosti je totiž u prečinov obligatórne, pretože nejde o prečin (o to viac nejde o pokus prečinu), ak je jeho závažnosť nepatrná. Aj keď súd v dôvodoch svojho rozhodnutia výslovne neuviedol, že dospel k záveru o takejto nepatrnej závažnosti, z dôvodov však súčasne vyplýva, že sa u obidvoch obžalovaných zaoberal spôsobom vykonania činu a jeho následkom, okolnosťami, za ktorých bol čin spáchaný, mierou zavinenia a pohnútkami páchatel'ov, ktoré sú uvedené ako kritériá pre posudzovanie závažnosti prečinu v § 10 ods. 2 Trestného zákona. Z výrokovej časti napadnutého uznesenia pritom súčasne vyplýva, že dospel k záveru, že nejde o predmetný prečin, ale konanie obžalovaných môže byť prejednané ako priestupok. Tu súd poukázal na to, že celý incident vznikol z nedorozumenia ohľadne osobných dokladov a z pozitívneho alkoholu obžalovaných. Ďalej súd uviedol a mal preukázané len jedno strčenie a zahnanie sa rukami, pričom k takémuto „násiliu“ došlo za situácie, ktorá býva pre takéto správanie riziková. Ako poľahčujúce okolnosti súd zohľadnil priznanie, oľutovanie, ospravedlnenie sa poškodeným.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného sa Vyšší vojenský súd stotožnil s názorom, že v konaní obžalovaných nejde o prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, resp. jeho pokus, pretože závažnosť konania obžalovaných, najmä vzhľadom na intenzitu použitého násillia, je nepatrná. Tu k dôvodom sťažnosti vojenského prokurátora senát

Vyššieho vojenského súcm. uvádza, že takýto právny záver prakticky vojenský prokurátor sám nepovažoval za vylúčený.

V ďalšom sa senát Vyššieho vojenského súdu zaoberal právnou otázkou v tom, či môže konanie obžalovaných (nepatrné násillie a nadávky) ako profesionálnych vojakov — príslušníkov ozbrojených síl, vykazovať znaky trestného činu vojenského podľa § 396 ods. 1 Trestného zákona — prečin urážky medzi vojakmi, keď na strane poškodených boli policajti - príslušníci ozbrojeného bezpečnostného zboru. Tu hneď úvodom treba prisvedčiť sťažovateľovi v tom, že konanie

obžalovaných možno považovať za hrubú urážku, tak ako to má na mysli ustanovenie § 396 ods. 1 Trestného zákona, o to viac, keď k vulgárnym nadávkam priradíme aj urážku skutkom — nepatrným násilím, resp. snahou vykonať násilie. Súčasne sa však senát Vyššieho vojenského súdu stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že predmetný vojenský trestný čin neprichádza do úvahy v prípade, ak páchateľ a poškodený sú rozdielne osoby, aj pokiaľ ide o službu príslušníkov ozbrojených síl a príslušníkov ozbrojeného bezpečnostného zboru.

Podľa § 128 ods. 3 Trestného zákona sa síce pod pojmom vojak na účely Trestného zákona rozumie nielen osoba, ktorá vykonáva vojenskú službu (napríklad štátna služba profesionálnych vojakov v ozbrojených silách), ale aj osoba, ktorá je príslušníkom ozbrojeného bezpečnostného zboru, napríklad policajného zboru. Výklad pojmu vojak v zmysle tohto ustanovenia vo vzťahu k príslušníkom PZ je však nutné robiť súbežne s aplikáciou nadväzujúceho ustanovenia § 128 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého, kde sa v Trestnom zákone hovorí o vojenskej službe a vojenskej povinnosti, rozumie sa tým služba a povinnosti osôb uvedených v § 128 ods. 3 písm. b) Trestného zákona len v čase vojny alebo vojnového stavu. Týmto ustanovením prakticky došlo k zúženiu obsahu pojmu vojak u osôb uvedených v § 128 ods. 3 písm. b) Trestného zákona (príslušník ozbrojeného bezpečnostného zboru alebo bezpečnostného zboru) len na čas vojny alebo vojnového stavu. Súčasne senát Vyššieho vojenského súdu uvádza, že ustanovenia trestných činov vojenských z hľadiska spoločensky chráneného záujmu chránia prostredníctvom trestného práva predovšetkým spoločenské vzťahy a záujmy vznikajúce vo vnútri ozbrojených síl, kde okrem iného patrí aj zachovávanie dôstojnosti, cti a vojenskej zdvorilosti [k tomu pozri aj základné povinnosti vojaka - dodržiavanie služobnej disciplíny a etického kódexu profesionálneho vojaka podľa § 119 ods. 1 písm. a), g) zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl a o zmene a doplnení niektorých zákonov]. Na základe tohto je Vyšší vojenský súd názoru, že v dobe mieru nie je možné urážlivé konanie navzájom medzi príslušníkmi ozbrojených síl a príslušníkmi ozbrojeného bezpečnostného zboru kvalifikovať ako trestný čin urážky medzi vojakmi podľa § 396 až 398 Trestného zákona.

Z takto rozvedených dôvodov preto Vyšší vojenský súd sťažnosť vojenského obvodného prokurátora podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ako nedôvodnú, zamietol.

24.

ROZHODNUTIE

Ak u advokáta, ktorý bol v trestnom konaní ustanovený obvinenému za obhajcu, vznikne akákoľvek prekážka, ktorá mu bráni vo vykonávaní advokácie, je taký advokát povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť obvinenému a príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní, resp. súdu.

Za tohto stavu nemôže advokát ustanoviť za svojho zástupcu iného advokáta podľa § 17 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, lebo práva a povinnosti vo vzťahu k obvinenému nevznikli u neho na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ale rozhodnutím súdu podľa § 40 Trestného poriadku. V zmysle tohto ustanovenia má obvinený právo v určenej lehote zvoliť si nového obhajcu a v prípade, že si ho nezvolí, alebo mu ho nezvolí iná oprávnená osoba (§ 39 ods. 1 Trestného poriadku), ustanoví mu nového obhajcu podľa § 40 Trestného poriadku v prípravnom konaní sudca a v konaní pred súdom predseda senátu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 16. januára 2008,
sp. zn. 5To 11/2007)

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obžalovanému I. T. a spol. na základe odvolania obžalovaného I. T. a krajského prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. októbra 2007, sp. zn. 5 T 11/05, uvedeným uznesením podľa § 258 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu u obžalovaného I. T. a s poukazom na § 261 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 aj u obžalovaného I. Š. a podľa § 259 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. októbra 2007, sp. zn. 5 T 11/05, boli uznaní za vinných obžalovaní I. T. z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), j) Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Trestného zákona“) v súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a obžalovaný I. S. z trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v

súbehu s trestným činom krádeže podľa § 247 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, ktorých sa dopustili na tom skutkovom základe, že

18. apríla 2005 v presne nezistenom čase po 20.00 hod. v obci Prestavky v rodinnom dome č. 147, okres Žiar nad Hronom, s úmyslom obžalovaného I. T. požičať si finančné prostriedky a v prípade, že to nebude možné, odcudzit' nejaké veci, spoločne po prezení plotu vošli na uzavretý pozemok, keď boli uzamknuté predné aj zadné dvere oplotenia okolo tohto domu, keď obžalovaný I. Š. dával pozor, aby neboli vyrušení, následne vošli do rodinného domu, v ktorom po tom, čo mu majiteľka domu odmietla požičať peniaze a povedala, aby z domu odišli, obžalovaný I. T. v kuchyni fyzicky napadol túto majiteľku domu K. A. tak, že ju oboma rukami chytil za šatovú zásteru a odstrčil pred seba, následne sa za ňu postavil, keď sedela na stoličke a ľavou rukou ju chytil pod krk a pravou rukou jej priložil na krk príborový nôž dlhý asi 20 cm so zbrúsenou špičkou úzkej čepele do jednej strany dĺžky asi 1,5 cm, a tlakom prudko potiahol doprava, pričom jej spôsobil rozsiahle hlboké rezné poranenie na prednej pravej strane krku dĺžky cca 16 cm, od stredu krku smerom doprava, s poškodením časti štítnej chrupavky, štítnej žľazy, svalu, blúdivého nervu, pravej spoločnej krčnej tepny a pravej krčnej žily s úrazovým šokom a následným vykrvácaním navonok, na následky ktorých zranení na mieste podľahla a následne v snahe zmocniť sa finančnej hotovosti, prehľadali všetky miestnosti rodinného domu a po tom, čo peniaze nenašli, z domu odcudzili rádiomagnetofón zn. Artech v hodnote 350,-Sk, náramok na ruku z bieleho kovu nezistenej značky a ceny a z domu odišli.

Krajský súd obžalovaného I. T. za to odsúdil podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona s použitím §§ 29 ods. 2 a 35 ods. 1 na úhrnný výnimočný trest odňatia slobody vo výmere 22 (dvadsaťdva) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona zaradil do III. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny. Zároveň obžalovanému podľa § 73 ods. 2 písm. c) Trestného zákona uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Nakoniec podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona uložil obžalovanému ochranný dohľad na dobu 3 (troch) rokov s podmienkami uvedenými v § 77 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného zákona.

Krajský súd obžalovanému I. T. podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Trestného poriadku“) uložil povinnosť nahradiť škodu Ľ. A., bytom Kremnica, Ul. J. Horvátha č. 904/38 v sume 9 600,- Sk (deväťtisícšesťsto) a Všeobecnej zdravotnej poisťovni, pobočka Žiar nad Hronom, v sume 522,- Sk (päťstodvadsaťdva).

Obžalovaného I. Š. krajský súd odsúdil podľa § 238 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 35 ods. 1 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2,5 (dva a pol) roka, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie obžalovaný I. T. a krajský prokurátor.

Obžalovaný I. T. v písomných dôvodoch odvolania podaného prostredníctvom jeho obhajcu opätovne popieral spáchanie skutku s tým, že z jeho strany na takéto konanie a následok ním spôsobený nemal žiaden motív. Podľa jeho názoru výpovede spoluobžalovaného I. S. nie sú hodnoverné, keďže k týmto bol donucovaný príslušníkmi polície a v neposlednom rade aj vzhľadom na závery vyplývajúce zo znaleckých posudkov psychiatrov vo vzťahu k osobe obžalovaného I. S. Obžalovaný I. T. rovnako spochybnil dôkaz, a to pachovú stopu, pretože sa domnieva, že pri jej odoberaní ako aj pri odovzdávaní kontrolných pachových stôp došlo k manipulácii s nimi. Nakoniec poukázal aj na to, že z vypočutých svedkov ho ani jeden z nich neusvedčoval zo skutku, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba.

Z týchto dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol s tým, aby v konečnom dôsledku bol spod obžaloby oslobodený podľa § 226 písm. c) Trestného poriadku.

Krajský prokurátor podal odvolanie v neprospech obidvoch obžalovaných čo do viny a trestu. V písomných dôvodoch podaného odvolania sa nestotožnil so záverom krajského súdu, že poškodenú K. A. úmyselne usmrtil len obžalovaný I. T., ktorý takto konal v excese bez predchádzajúcej dohody s obžalovaným I. Š. Podľa názoru krajského prokurátora všetky doposiaľ vykonané dôkazy svedčia o opaku, keďže nimi bolo preukázané, že k násilnej smrti poškodenej K. A. došlo spoločným konaním tak obžalovaného I. T., ako aj obžalovaného I. Š., o čom v neposlednom rade svedčí aj ďalší dôkaz, a to písomné podanie osoby menom I. Šr., ktorý bol s obžalovaným I. Š. počas výkonu väzby na jednej cele.

Z týchto dôvodov krajský prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok a sám vo veci rozhodol tak, aby obidvoch obžalovaných uznal za vinných v zmysle podanej obžaloby a uložil im výnimočné tresty odňatia slobody so zaradením na ich výkon do najprísnejšej nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 254 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 253, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom uvedeným v citovanom ustanovení zistil, že odvolania proti rozsudku krajského súdu podali procesné strany na to oprávnené proti výrokom, proti ktorým odvolanie podať mohli a urobili tak v lehote ustanovenej v zákone, pričom odvolanie obžalovaného I. T. je dôvodné, a to pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť právo obhajoby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu vyšetrovacieho spisu zistil, že sudca Okresného súdu Banská Bystrica uznesením z 27. júla 2005, sp. zn. Tp 216/05, v tejto trestnej veci podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku obvinenému I. T. ustanovil za obhajcu JUDr. K. Š., advokátku z Advokátskej kancelárie na Kukučínovej ulici č. 5 v Banskej Bystrici.

Obhajkyňa JUDr. K. S. obžalovaného I. T. naposledy zastupovala na hlavnom pojednávaní konanom v dňoch 27. až 29. septembra 2006.

Písomným podaním z 25. októbra 2006 JUDr. K. S. oznámila krajskému súdu, že podľa § 8 ods. 1 písm. c) a § 71 ods. 2 písm. b) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii jej bol pozastavený výkon advokácie, pričom za svojho zástupcu počas pozastavenia výkonu advokácie si zvolila JUDr. B. P., advokáta z Advokátskej kancelárie na Kukučínovej ulici č. 24 v Banskej Bystrici, o ktorej skutočnosti predložila poverenie na zastupovanie podpísané obidvomi vyššie uvedenými osobami.

Advokát JUDr. B. P. zastupoval obžalovaného I. T. po prvýkrát na hlavnom pojednávaní konanom v dňoch 9. až 10. novembra 2006.

Písomným podaním z 23. novembra 2006 obžalovaný I. T. oznámil krajskému súdu, že zastupovanie JUDr. K. S. advokátom JUDr. B. P. nebolo s ním vopred konzultované a táto skutočnosť mu bola z jej strany len písomne oznámená päť dní pred konaním ostatného hlavného pojednávania. S obhajobou advokátom JUDr. B. P. sa nestotožnil a žiadal, aby mu bol súdom ustanovený iný obhajca, konkrétne JUDr. J. B., advokát z Advokátskej kancelárie na Ulici M. Chrásteka č. 5 v Žiari nad Hronom.

Žiadosť s približne rovnakým obsahom doručil obžalovaný I. T. predsedovi senátu krajského súdu 7. decembra 2006, ktorý toto podanie „vzal na vedomie“.

Na hlavnom pojednávaní konanom 15. decembra 2006 obžalovaný I. T. zopakoval svoju námietku, že postupom JUDr. K. S. a krajského súdu boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť jeho právo na obhajobu, pričom zo strany

predsedu senátu krajského súdu mu bolo vysvetlené, „že nie je oprávnený určovať súdu, aký, resp. ktorý advokát mu má byť ustanovený a že nič mu nebráni, aby si obhajcu zvolil...“

Podľa § 38 ods. 1 Trestného poriadku ak obvinený nemá obhajcu v prípade, v ktorom ho musí mať (§ 36 a 36a), určí sa mu lehota na zvolenie obhajcu. Pokiaľ v tejto lehote nebude obhajca zvolený, obhajca sa mu po dobu, po ktorú trvajú dôvody nutnej obhajoby, bez meškania ustanoví.

Podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku obhajcu ustanoví, a ak pominú dôvody nutnej obhajoby, ustanovenie zruší predseda senátu a v prípravnom konaní sudca.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii ak bráni advokátovi, ktorý vykonáva advokáciu samostatne, vo vykonávaní advokácie akákoľvek prekážka a ak neurobí iné opatrenia na ochranu práv alebo záujmov svojho klienta, je povinný bezodkladne, najneskôr do jedného mesiaca odo dňa, keď takáto prekážka vznikla, po dohode s iným advokátom ustanoviť ho za svojho zástupcu; o tom je povinný bezodkladne upovedomiť klienta. Ak advokát túto povinnosť nesplní, zástupcu určí komora a podľa okolností prípadu určí aj výšku odmeny, ktorú je advokát povinný zástupcovi zaplatiť. Počas trvania prekážky na strane advokáta vykonáva zástupca v jeho mene práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov priamo súvisiacich s výkonom v advokácii.

Podľa § 17 ods. 2 ak sa zástupca určený komorou podľa odseku 1 nedohodne s klientom na podmienkach poskytovania právnych služieb do jedného mesiaca odo dňa, keď sa klient o určení zástupcu dozvedel, alebo ak neurobí klient v tejto lehote iné opatrenia, prechádzajú na zástupcu vo vzťahu ku klientovi práva a povinnosti zastúpeného vyplývajúce mu zo zmluvy o poskytovaní právnych služieb vrátane práv a povinností vyplývajúcich zo zastupovania klienta v konaní pred súdmi alebo inými orgánmi a práva a povinnosti obhajcu v trestnom konaní. To platí aj v prípade, ak zástupcu určila komora podľa § 20 ods. 3, alebo ak bol ustanovený podľa osobitných predpisov. Na žiadosť zástupcu komora tento prechod práv a povinností potvrdí.

Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že postupom predsedu senátu krajského súdu došlo k porušeniu ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť právo na obhajobu obžalovaného I. T.

Obžalovanému I. T. vzhľadom na dôvod nutnej obhajoby uvedený v § 36 ods. 1 písm. a), ods. 3 Trestného poriadku bola sudcom okresného súdu ustanovená za obhajkyňu JUDr. K. S.

Vzhľadom na to, že u tejto obhajkyňi došlo k pozastaveniu výkonu advokácie, mal predseda senátu krajského súdu po zistení tejto skutočnosti obžalovanému I. T.

poskytnúť primeranú lehotu na zvolenie si obhajcu a v prípade, že by si tento v takto určenej lehote obhajcu nezvolil, mal mu ho sám ustanoviť.

Postup JUDr. K. Š. podľa § 17 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v posudzovanom prípade neprichádzal do úvahy, keďže práva a povinnosti v trestnom konaní JUDr. K. S. vo vzťahu k obžalovanému I. T. nevznikli na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ale rozhodnutím príslušného sudcu.

Ak u advokáta, ktorý bol v trestnom konaní ustanovený obvinenému za obhajcu, vznikne akákoľvek prekážka, ktorá mu bráni vo vykonávaní advokácie, je tento povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť orgánu činnému v trestnom konaní, resp. súdu a rovnako aj obvinenému.

Za tejto situácie nie je možné, aby takýto advokát ustanovil za svojho zástupcu iného advokáta podľa § 17 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, keďže práva a povinnosti v trestnom konaní u takéhoto advokáta vo vzťahu k obvinenému nevznikli na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ale rozhodnutím príslušného sudcu.

V tomto prípade obvinený má právo v primeranej lehote zvoliť si nového obhajcu a v prípade, že si ho nezvolí, resp. mu ho nezvolí iná oprávnená osoba, ustanoví mu nového obhajcu príslušný sudca.

Podľa § 203 ods. 1 Trestného poriadku hlavné pojednávanie vedie predseda senátu.

Z obsahu súdneho spisu, najmä zo zápisníc o hlavnom pojednávaní vyplýva, že predseda senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. P. Ch. vedením hlavného pojednávania v tejto trestnej veci poveril člena senátu Mgr. J. B., ktorý vo veci ďalej konal ako predseda senátu, teda vykonával výsluchy, čítal listinné dôkazy, rozhodoval o procesných otázkach týkajúcich sa vedenia hlavného pojednávania, atď.

Takýto postup predsedu senátu krajského súdu bol nezákonný.

Napriek tomu, že obžalovaný I. Š. odvolanie nepodal, vyššie uvedené procesné pochybenie krajského súdu je rovnako aj na jeho prospech (zásada tzv. beneficium cohaesionis).

Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 258 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu u obžalovaného I. T. a s poukazom na § 261 Trestného poriadku aj u obžalovaného I. S. a podľa § 259 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Povinnosťou krajského súdu bude v posudzovanej trestnej veci postupovať v intenciách tohto uznesenia, teda obžalovanému I. T. poskytnúť primeranú lehotu na zvolenie si obhajcu a v prípade, že si ho sám alebo iná oprávnená osoba nezvolí, mu ho ustanoviť a vykonať odznovu celé hlavné pojednávanie s tým, že hlavné pojednávanie bude viesť predseda senátu krajského súdu, ktorému vec bola zákonným spôsobom pridelená.

25.

ROZHODNUTIE

Ponuka na prevzatie záruky dôveryhodnou osobou v zmysle § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku je prejavom spolupráce tejto osoby so súdom v trestnom konaní v záujme pôsobenia na obvineného, aby sa zdržal konania, ktoré by viedlo k rozhodnutiu o jeho väzbe.

Zo špecifického procesného postavenia obhajcu v trestnom konaní, tak ako ho vymedzuje Trestný poriadok a Zákon o advokácii, vyplýva, že obhajca nemôže byť súčasne jednak dôveryhodnou osobou v zmysle ustanovenia § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a jednak obhajcom obvineného v tej trestnej veci, v ktorej ho zastupuje. V takom prípade by išlo o stret záujmov náležitej obhajoby obvineného s podmienkami poskytovania záruky za ďalšie správanie obvineného v zmysle § 80 ods. 1 písm. a), resp. dôvodného odstúpenia od záruky podľa § 80 ods. 3 Trestného poriadku.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2007, sp. zn. 3 Tošs 5/2007)

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obvinenému M. S. a spol. podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosti obvinených M. S., P. H., M. M. a R. Z. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, zo 16. marca 2007, sp. zn. BB-Pšv 24/2006.

Z o d ô v o d n e n i a :

Sudca pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, uznesením zo 16. marca 2007, sp. zn. BB-Pšv 24/2006, v bode I. podľa § 76 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby obvinených M. Š., P. H. a M. M. do 3. októbra 2007 a obvineného R. Z. do 7. októbra 2007. V bode II. zamietol podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť obvineného R. Z. o prepustenie z väzby. V bode III. podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku neprijal záruku za ďalšie správanie obvineného R. Z. ponúknutú jeho obhajcom JUDr. P. Sch. a v bode IV.

podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub obvineného R. Z.

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote sťažnosti všetci štyria obvinení. Obvinení M. Š. a P. H. v písomných dôvodoch svojej sťažnosti podanej prostredníctvom obhajcu JUDr. E. Š. uviedli, že záver sudcu pre prípravné konanie o existencii dôvodu kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nie je správny. Tento dôvod väzby vyžaduje preukázanie dokonaného konania obvineného, ktorým pôsobil na konkrétnych svedkov, znalcov alebo spoluobvinených. Ničím nepodložené reálne predpoklady vzájomných kontaktov s ďalšími členmi zločineckej skupiny s cieľom pôsobenia na svedkov nemožno považovať za konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavy v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Ak by sa aj pripustila existencia takéhoto väzobného dôvodu, tak s prihliadnutím na Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zákonnú úpravu môže väzba trvať len nevyhnutne potrebnú dobu. V tejto súvislosti poukázali na zákonnú úpravu Trestného poriadku v Českej republike, kde je stanovená maximálna dĺžka trvania kolúznej väzby tri mesiace. Vzhľadom na historicky spoločný vývoj trestného práva v Českej republike a Slovenskej republike a totožnosť zásad a princípov trestných kódexov treba dĺžku trvania kolúznej väzby tri mesiace považovať za primeranú aj podľa Trestného poriadku platného na území Slovenskej republiky. Záverom navrhli, aby Najvyšší súd SR napadnuté uznesenie zrušil a prepustil obvinených na slobodu.

Obvinený M. M. v písomných dôvodoch svojej sťažnosti podanej prostredníctvom obhajcu JUDr. G. A. uviedol, že konštatovanie sudcu pre prípravné konanie o existencii dôvodov kolúznej väzby v jeho prípade je len vo všeobecnej rovine a sudca neuviedol žiadne konkrétne okolnosti nasvedčujúce tomu, že by chcel ovplyvňovať svedkov, spoluobvinených alebo znalcov, alebo iným spôsobom mariť trestné konanie. Dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nebol prítomný ani pri jeho vzatí do väzby a nie je prítomný ani v súčasnom štádiu trestného konania. Aj z výpovedí svedkov R. M. a M. Č. vyplýva, že nikdy do žiadnej zločineckej skupiny nepatril a na zoznam sa dostal iba náhodou. Chcel iba v úlohe prostredníka pomôcť poškodenému P. P., s ktorým je kamarát od detstva. Spoluobvineného M. Š. ani nepozná. Vydieranie, za ktoré je stíhaný, je podľa zákona úmyselným trestným činom a nemožno sa ho dopustiť nedbanlivostným konaním. Poukázal na skutočnosť, že viacerí obvinení v tejto trestnej veci sú stíhaní na slobode a práve on, ktorý spolupracuje s orgánmi činnými v trestnom konaní, je vo väzbe. Všetky úkony týkajúce sa jeho osoby už boli vykonané, a preto dôvody väzby u neho neexistujú. Záverom uviedol, že je vážne chorý, trpí diagnózami diabetes mellitus a autoimunitná tyreoiditída a jeho zdravotný stav sa vo väzbe neustále zhoršuje. Navrhol, aby Najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenie v časti týkajúcej sa jeho osoby a prepustil ho z väzby na slobodu.

Obvinený R. Z. v písomných dôvodoch svojej sťažnosti podanej prostredníctvom obhajcu JUDr. P. Sch. uviedol, že návrh prokurátora, ani rozhodnutie

sudcu pre prípravné konanie nekorešponduje so zisteným skutkovým stavom. Obvinený sa k spáchaniu trestnej činnosti čiastočne priznal a nikdy sa trestnému stíhaniu nevyhýbal. Na dôkaz tohto tvrdenia predložil fotokópiu predvolania na výsluch dňa 9. októbra 2006, ktoré bolo vystavené dňa 5. októbra 2006. pritom obvinený bol zadržaný dňa 7. októbra 2006. Odo dňa zadržania obvinený nebol viac vypočutý, a to ani k ďalšiemu skutku, za ktorý mu bolo vznesené obvinenie. Nie je teda pravdou, že úkony sa vo veci vykonávajú plynulo a vôbec sa nevykonávajú úkony smerujúce k ukončeniu dôvodov väzby. Obvinený Z. je aj podľa tvrdení prokurátora iba radovým účastníkom ojedinelých akcií, nie je vedúcou osobnosťou a je otázkou, prečo má byť stíhaný väzobné. Téza o kolúznom dôvode väzby je neutržateľná. Obvinený má rodinu, trvalé bydlisko, pol roka pred zadržaním predal rodinný dom za sumu 2 milióny Sk. Nie je teda prítomný ani dôvod tzv. útekovej väzby, ani obava, že by pokračoval v trestnej činnosti. Vzhľadom na uvedené skutočnosti obvinený navrhol, aby súd prijal jeho sľub aj ponúknutú záruku a prepustil ho z väzby na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal napadnuté výroky predmetného uznesenia ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a zistil, že sťažnosti obvinených nie sú dôvodné.

V prvom rade treba uviesť, že sudca pre prípravné konanie (rovnako aj prokurátor) pri konaní o návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby dodržal zákonom stanovené lehoty na rozhodnutie i predloženie veci odvolaciemu súdu na rozhodnutie o opravných prostriedkoch.

Svoje rozhodnutie sudca aj náležitým spôsobom a podrobne odôvodnil čo sa týka dôvodov väzby jednotlivých obvinených, plynulosti vykonávaného dokazovania vo veci, ako aj dôvodov, prečo doposiaľ vec nebola ukončená a v čom vidí riziko prepustenia obvinených na slobodu z hľadiska účelu trestného konania. Na toto odôvodnenie Najvyšší súd poukazuje v celom rozsahu a k sťažnostným námietkam obvinených dodáva:

Doposiaľ vykonané dokazovanie nevyvrátilo podozrenie zo spáchania stíhanej trestnej činnosti obvinenými a toto pretrváva v miere dostatočnej na rozhodnutie o väzobnom stíhaní obvinených, samozrejme pri súčasnej existencii niektorého z väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku.

Co sa týka väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, tento je daný, ak z konania obvineného alebo z iných konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených, alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. Nie je teda potrebné, aby sa obvinení aj dopustili konania, ktoré má znaky uvedené v citovanom ustanovení Trestného poriadku. Takéto konanie je dôvodom na väzbu

iba v prípade opätovného vzatia do väzby podľa § 71 ods. 2 Trestného poriadku. Najvyšší súd však považuje za potrebné pripomenúť, že v predmetnej trestnej veci sú všetci obvinení stíham za zločiny založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, pričom skutky majú všetky znaky organizovaného zločinu. Pre tieto skutky tak, ako sú uvedené v uzneseniach o vznesení obvinenia, je charakteristický prvok hrozby násilím a aj konkrétneho násilia (napr. ublíženie na zdraví alebo používanie zápalných fliaš) voči poškodeným. Tieto skutočnosti sú tými konkrétnymi dôvodmi, ktoré odôvodňujú obavu z kolúznež činnosti všetkých štyroch obvinených tak, ako to podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia sudca pre prípravné konanie.

Co sa týka obvineného R. Z., tak tento sa v prípravnom konaní vyhýbal úkonom trestného stíhania, čo bolo jedným z dôvodov jeho vzatia do väzby. Mal sa dopustiť viacerých skutkov závažnej trestnej činnosti, čo spolu so skutočnosťou, že je bez pracovného pomeru, odôvodňuje obavu z pokračovania v trestnej činnosti, najmä však v spojení s obavou z páchania trestnej činnosti v súvislosti s kolúznym dôvodom väzby; že tieto dôvody väzby neboli prípadne zistené aj u ostatných spoluobvinených, nemožno riešiť v tomto štádiu trestného konania v rámci rozhodovania o sťažnostiach obvinených, keďže sťažnosti boli podané v prospech obvinených (§ 195 ods. 1 Trestného poriadku).

Námietka ohľadne právnej úpravy trvania tzv. kolúznež väzby v Trestnom zákone Českej republiky je právne irelevantná a Najvyšší súd SR sa ňou bližšie zaoberať nebude.

Rovnako je právne irelevantná námietka obvinených v tom smere, že časť obvinených v tejto trestnej veci je stíhaná na slobode. Je vecou prokurátora, ohľadne ktorých obvinených podá sudcovi návrh na vzatie do väzby a túto skutočnosť súd nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť. Ak by sa aj sudca (senát) rozhodujúci o väzbe domnieval, že na niektorého z obvinených mal byť podaný návrh na vzatie do väzby, táto skutočnosť nemôže nič zmeniť na väzobnom stíhaní ďalších obvinených, ak dôvody väzby ohľadne ich osôb trvajú.

Taktiež zdravotný stav obvineného Z. nemôže byť dôvodom na jeho prepustenie z väzby, ak sú prítomné dôvody väzby tak, ako to správne konštatoval sudca pre prípravné konanie. Treba pripomenúť, že orgány ZVJS sú povinné poskytnúť každému obvinenému potrebnú zdravotnú starostlivosť v rámci výkonu väzby.

Čo sa týka písomného sľubu obvineného R. Z. v zmysle § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, takýto sľub môže v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie prijať iba vtedy, ak považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaneho prípadu za dostatočný a prijme ho. V konkrétnom prípade, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a charakter trestnej činnosti, bolo

rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie o neprijatí písomného sľubu v súlade so zisteným skutkovým stavom a zákonom a sudca sa ním správne zaoberal napriek zákonnej úprave, ktorá prijatie písomného sľubu v prípade existencie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vylučuje. Sťažnosť obvineného R. Z. v tomto smere dôvodná nebola.

K ponúknutej záruke za ďalšie správanie obvineného R. Z. zo strany jeho obhajcu JUDr. P. Sch. Najvyšší súd uvádza nasledovné:

Podľa § 80 ods. 1 Trestného poriadku ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo c) [z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky a tiež z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je zrejmé, že je tomu tak aj v prípade väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo ho prepustiť na slobodu, ak

a) záujmové združenie občanov alebo dôveryhodná osoba ponúkne prevzatie záruky za ďalšie správanie obvineného a za to, že obvinený sa na vyzvanie dostaví k policajtovi, prokurátorovi alebo na súd a že vždy vopred oznámi policajtovi, prokurátorovi alebo súdu vzdialenie sa z miesta pobytu a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje záruku vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočnú a prijme ju.

Podľa § 80 ods. 3 Trestného poriadku ak záujmové združenie občanov alebo dôveryhodná osoba, ktorá ponúkla prevzatie záruky, dôvodne odstúpi od záruky, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora vziať obvineného do väzby, ak obvinený bol ponechaný na slobode podľa odseku 1 a je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie a v konaní pred súdom predseda senátu nariadi dodanie obvineného na ďalší výkon väzby, ak bol obvinený z väzby prepustený podľa odseku 1.

Podľa § 36 ods. 1 Trestného poriadku obhajcom môže byť len advokát.

Podľa § 44 ods. 1 Trestného poriadku obhajca je povinný poskytovať obvinenému potrebnú právnu pomoc, na obhajovanie jeho záujmov účelne využívať prostriedky a spôsoby obhajoby uvedené v zákone, najmä starať sa o to, aby boli v konaní náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré obvineného zbavujú viny alebo jeho vinu zmierňujú.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii advokát je pri poskytovaní právnych služieb nezávislý, je viazaný všeobecne záväznými právnymi predpismi a v ich medziach príkazmi klienta.

Podľa § 18 ods. 1 zákona o advokácii advokát je povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Ak sú

pokyny klienta v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, nie je nimi viazaný. O tom klienta vhodným spôsobom poučí.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia advokát je povinný pri výkone advokácie konať čestne a svedomito, dôsledne -využívať všetky právne prostriedky a uplatňovať v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovania právnych služieb.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia advokát postupuje pri výkone advokácie tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu. V záujme toho je povinný dodržiavať pravidlá profesijnej etiky a iné pravidlá, ktoré určuje predpis komory.

Podľa § 23 ods. 1 zákona o advokácii advokát je povinný zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s výkonom advokácie.

Obhajca v trestnom konaní zastupuje jednu z procesných strán - obvineného a pri obhajobe je povinný zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré by bolo v neprospech obvineného.

Ponuka na prevzatie záruky dôveryhodnou osobou je prejavom spolupráce takejto osoby so súdom v trestnom konaní v záujme pôsobenia na obvineného, aby sa zdržal konania, ktoré by viedlo k jeho vzatiu do väzby.

Z výnimočnosti postavenia obhajcu v trestnom konaní, ako ho vymedzujú citované ustanovenia Trestného poriadku a Zákona o advokácii, vyplýva, že obhajca nemôže byť zároveň dôveryhodnou osobou v zmysle ustanovenia § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku v tej trestnej veci, v ktorej je činný, a u toho obvineného, ktorého zastupuje, bez ohľadu na skutočnosť, či obhajobu vykonáva na základe písomnej plnej moci alebo na základe ustanovenia z úradnej moci. Táto skutočnosť vyplýva zo stretu záujmov náležitej obhajoby obvineného s podmienkami poskytovania záruky za ďalšie správanie obvineného. V prípade dôvodného odstúpenia od poskytnutej záruky v zmysle § 80 odseku 3 Trestného poriadku je totiž jedným zo spôsobov posúdenia dôvodnosti odstúpenia oznámenie dôvodov tohto konania osobou, ktorá záruku poskytla sudcovi pre prípravné konanie alebo súdu. V takomto prípade by nepochybne došlo ku kolízii so záujmami obvineného ako osoby zastúpenej obhajcom v trestnom konaní.

Neprichádza do úvahy ani situácia, aby obhajca činný v konkrétnej trestnej veci, kde je stíhaných viacero obvinených, poskytol záruku za ďalšie správanie obvineného, ktorého sám nezastupuje. Bráni tomu totiž možná kolízia záujmov medzi jednotlivými obvinenými.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sudca pre prípravné konanie postupoval správne, keď dospel k záveru, že nemožno prijať záruku za ďalšie správanie

obvineného R. Z. zo strany jeho obhajcu JUDr. P. Sch. v zmysle § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Sťažnosť obvineného v tomto smere potom nie je dôvodná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci zistil, že uznesenie sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, je správne vo všetkých jeho výrokoch, a preto sťažnosti obvinených M. Š., P. H., M. M. a R. Z. podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

26.

ROZHODNUTIE

Podľa § 10 ods. 15 Trestného poriadku sa skutkom rozumie aj čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, ak nie je výslovne ustanovené inak. Táto legálna definícia skutku znamená, že každý čiastkový útok pokračovacieho trestného činu je v procesnom práve považovaný za samostatný skutok.

Z tejto procesnej úpravy preto vyplýva možnosť súdu odmietnuť vykonanie európskeho zatykáacieho rozkazu pre tie čiastkové útoky, vo vzťahu ku ktorým existuje niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania európskeho zatykáacieho rozkazu uvedených v § 14 zákona č. 403/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. januára 2008,
sp. zn. 2 Tost 1/2008)

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci vyžiadaného A. P. v konaní o vykonaní európskeho zatykáacieho rozkazu, uvedeným uznesením na základe sťažnosti vyžiadanej osoby proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. decembra 2007, sp. zn. 4 Ntc 7/07, podľa § 21 ods. 7 zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatykačom rozkaze v znení neskorších predpisov rozhodol,

I. že európsky zatykačí rozkaz z 15. júna 2007, spisové číslo 224 Ur 39/02g, vydaný sudkyňou Krajského súdu pre trestné veci Viedeň, Rakúska republika na A. P., za účelom vydania na trestné stíhanie sa vykoná pre skutky kvalifikované ako zločin komerčnej závažnej krádeže vlámaním ako aj krádeže v bande podľa § 127, § 128 ods. 2, § 129 r. 1, § 130 rakúskeho trestného zákonníka spočívajúce v tom, že A. P. je dôvodne podozrivý, že ako člen bandy za rôzneho spolupodieľania sa ostatných členov bandy odcudzil cudzie hnutelné veci v celkovej hodnote presahujúcej hodnotu 50 000 EUR s úmyslom ich privlastnením sa neoprávnené obohatiť, pričom boli tieto závažné krádeže spáchané s úmyslom zabezpečiť si ich opakovaním priebežný príjem (čiastkovými skutkami citovanými v bodoch 1 až 11) a pre skutky kvalifikované ako priestupok zatajenia listín podľa § 229 rakúskeho trestného zákonníka a spočívajúce v tom, že menovaný je ďalej podozrivý, že listiny, s ktorými nesmel disponovať, zničil, poškodil alebo zatajil s úmyslom zabrániť tomu, aby mohli byť v právnom styku použité ako dôkaz právneho vzťahu alebo skutočnosti nižšie uvedenými osobami (čiastkovými skutkami uvedenými v bodoch 1 až 6),

II. že rovnaký európsky zatykači rozkaz sa z dôvodov uvedených v § 14 ods. 1 písm. e), písm. h) cit. zákona nevykoná pre skutky uvedené na strane 5) európskeho zatykacieho rozkazu pod bodmi 4) a 7) a spočívajúce v tom, že A. P. je ďalej podozrivý, že listiny, s ktorými nesmel disponovať, zničil, poškodil alebo zatajil s úmyslom zabrániť tomu, aby mohli byť v právnom styku použité ako dôkaz právneho vzťahu alebo skutočnosti nižšie uvedenými osobami (čiastkovými skutkami uvedeným v bodoch 1 a 2).

Z o d ô v o d n e n i a :

Krajský súd v Bratislave na podklade návrhu prokurátorky Krajskej prokuratúry v Bratislave z 10. decembra 2007 na vykonanie európskeho zatykacieho rozkazu uznesením zo 17. decembra 2007, sp. zn. 4 Ntc 7/07, podľa § 21 ods. 1, ods. 3 zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatykačom rozkaze a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozhodol tak, že sa vykoná európsky zatykači rozkaz č. 224 Ur 39/02g z 15. júna 2007, vydaný sudkyňou Krajinského súdu pre trestné veci Viedeň, Rakúska republika proti A. P., nar. 6. decembra 1977, trvalé bytom Bratislava, Bieloruská 5190/18, občanovi Slovenskej republiky, od 6. novembra 2007 vo väzbe v Ústave na výkon väzby Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v Bratislave.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť A. P. ako vyžiadaná osoba. Napriek tomu, že uvedený opravný prostriedok neodôvodnil, považoval ho Najvyšší súd za oprávnenú osobu na podanie sťažnosti, ktorú môže podľa § 21 ods. 6 zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatykačom rozkaze a o zmene a doplnení niektorých zákonov podať prokurátor a vyžiadaná osoba len pre niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania európskeho zatykacieho rozkazu podľa § 14, keďže neprípustnosť svojho vydania už v konaní predchádzajúcom vyhláseniu napadnutého uznesenia (na verejnom zasadnutí 17. decembra 2007) odôvodňoval existenciou okolností uvedených v § 14 ods. 1 písm. e), resp. písm. h) zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatykačom rozkaze a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako orgán podľa § 21 ods. 7 vyššie citovaného zákona oprávnený rozhodnúť o podanej sťažnosti, preskúmal podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, doplnil konanie vyžiadaním si podkladov z Okresnej prokuratúry Bratislava III, vo veci tam vedenej pod sp. zn. 1 Pv 1263/01 na preverenie tvrdení vyžiadaného A. P., že na území

Slovenskej republiky je stíhaný pre rovnaké skutky, pre ktoré Rakúska republika prostredníctvom justičných orgánov žiada vykonanie európskeho zatykacieho rozkazu a zistil, že sťažnosť A. P. je čiastočne dôvodná.

U tohto, podľa zistení Najvyššieho súdu, nemožno vykonať európsky zatykačí rozkaz Krajského súdu pre trestné veci Viedeň z 15. júna 2007, spisové číslo: 224 Ur 39/02g v celom rozsahu, t. j. aj pre všetky skutky v ňom uvedené, ktoré boli posúdené ako priestupok zatajovania listín podľa § 229 rakúskeho trestného zákonníka.

Z hľadiska námietok vyžiadaného A. P. o neprípustnosti vykonania európskeho zatykáacieho rozkazu preto, že za rovnaký skutok je stíhaný vo svojom domovskom štáte, teda na území Slovenskej republiky [okolnosť odôvodňujúca odmietnutie vykonania európskeho zatykáacieho rozkazu podľa § 14 ods. 1 písm. e) zákona č. 403/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov], resp., že európsky zatykačí rozkaz sa týka skutkov, ktoré sa podľa právneho poriadku Slovenskej republiky považujú za spáchané čiastočne alebo v celom rozsahu na území Slovenskej republiky [okolnosť odôvodňujúca odmietnutie vykonania európskeho zatykáacieho rozkazu podľa § 14 ods. 1 písm. h) citovaného zákona] je celkom nepriliehavá argumentácia v napadnutom uznesení krajského súdu, že námietky vyžiadanej osoby sú právne irelevantné, pretože súd je viazaný údajmi uvedenými v európskom zatykačom rozkaze. Minimálne pre posúdenie toho, či A. P. je skutočne stíhaný na území Slovenskej republiky pre identický skutok (skutky), pre ktoré sa žiada vykonanie európskeho zatykáacieho rozkazu, mal totiž už krajský súd zvoliť taký procesný postup ako Najvyšší súd a preskúmať, či na území Slovenskej republiky sa vedie proti A. P. trestné stíhanie pre ten istý skutok. Takúto okolnosť vôbec nemohol zistiť len z predloženého európskeho zatykáacieho rozkazu a v ňom popísaných trestných činov (skutkov). Okrem toho porovnaním skutkov, ktoré sú predmetom európskeho zatykáacieho rozkazu, so skutkami, pre ktoré je A. P. stíhaný na území Slovenskej republiky, bolo možné posúdiť, či eventuálne mohli byť tieto skutky spáchané sčasti alebo celkom na území Slovenskej republiky.

Z porovnania skutkov uvedených v uzneseniach vyšetrovatelky Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru Bratislava III z 21. februára 2002 a z 26. apríla 2002, ČVS:OÚV-1027/10-2001, ktorými je A. P. s ďalšími spoluobvinenými stíhaný na území Slovenskej republiky pre skutky kvalifikované ako trestné činy legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 Trestného zákona s vydaným európskym zatykáacím rozkazom je zistiteľné, že ani jeden z jedenástich činov uvedených v zatykačom rozkaze a v ňom posudzovaných ako zločin komerčnej závažnej krádeže vlámaním ako aj krádež v bande podľa § 127, § 128 ods. 2, § 129 r. 1 a § 130 rakúskeho trestného zákonníka, u ktorých krajský súd správne s poukazom na § 4 ods. 8, bod 18 zákona č. 403/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov neskúmal trestnosť skutku, nie je totožný so žiadnym skutkom, pre ktorý je citovanými uzneseniami vyšetrovatelky z roku 2001 A. P. stíhaný v Slovenskej republike. Podľa zistení vyšetrovatelky premietnutých do uznesení o vznesení obvinenia sa mal A. P. dopustiť nie série krádeží motorových

vozidiel a ich príslušenstva na škodu poškodených na území Rakúskej republiky, ako to je uvedené vo vydanom európskom zatykačom rozkaze, ale iba sčasti konania, posudzovaného v zatykačom rozkaze v ôsmich prípadoch ako priestupok zatajania listín podľa § 229 rakúskeho trestného zákonníka.

Podstata tohto konania spočíva prevažne v odstránení evidenčných čísiel z ukradnutých motorových vozidiel, aby tak bolo poškodeným zabránené uvedenie veci použiť ako dôkaz právneho vzťahu, či právnej skutočnosti. So znakmi uvedeného priestupku podľa rakúskeho trestného zákonníka dobre korešponduje skutková podstata trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 Trestného zákona Slovenskej republiky, obsahujúca v odseku 1 písm. b) alternatívne konania, ktoré po objektívnej stránke zodpovedajú už spomenutému súdne trestnému priestupku zatajovania listín podľa rakúskeho trestného zákonníka.

Pre posúdenie okolností uvedených v § 14 ods. 1 písm. e) a písm. h) zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatykačom rozkaze a o zmene a doplnení niektorých zákonov má podstatný význam zistenie, že skutky uvedené na strane 5/ európskeho zatykačieho rozkazu pod bodmi 4/ a 7/ viažuce sa v prvom prípade k poškodenej E. T. a v druhom k poškodenému K. E. sú identické so skutkami, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie na území Slovenskej republiky, pričom ich treba zároveň považovať za čiastočne spáchané aj na území Slovenskej republiky.

Podľa zadováženého uznesenia vyšetrovatelky Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru Bratislava III z 26. apríla 2002, ČVS:OÚV-1027/10-2001 mal totiž A. P. (spolu s M. M.) spáchať trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 252 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 Trestného zákona tak, že neznámy páchatel' v Rakúsku vo Viedni, v čase od 25. júna 2001 do 26. septembra 2001 odcudzil motorové vozidlo zn. Peugeot 306 červenej farby, MPZ „A“, TEČ: W-53 902 A, výr. čísla karosérie VF37ADHY230801320 ku škode E. T., Sibeliustrasse 2/3/5, Viedeň, následne toto vozidlo M. M. doviezol na územie Slovenskej republiky dňa 26. septembra 2001 o 05.09 h., ktorý do Rakúska prišiel spoločne s A. P. dňa 25. septembra 2001 o 20.17 h. a tu na vozidle vymenili rakúske evidenčné číslo za slovenské NZ - 515 AH, pričom toto evidenčné číslo M. M. získal od D. D., ktorý od A. L. zakúpil havariou poškodené motorové vozidlo zn. Peugeot 306 XRDT, červenej farby, TEČ: NZ - 515 AH, následne na odcudzenom vozidle bolo zmenené pôvodné výrobné číslo karosérie na VF37ADHY230295110, prestriekané na červenú metalízu a dňa 2. októbra 2001 bolo vozidlo s pozmeneným výrobným číslom karosérie prihlásené do evidencie motorových vozidiel, kde mu bolo pridelené evidenčné číslo BA - 306 FZ.

Úmysel zatajiť pôvod veci v trestnom čine, resp. zmarit' dôkazy na zistenie, že motorové vozidlo bolo odcudzené, vykazuje aj konanie A. P. uvedené v bode

3/ uznesenia vyšetrovateľky Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru Bratislava III z 21. februára 2002, ČVS:OÚV-1027/10-2001, kvalifikované ako trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

neznámy páchatel' v Rakúsku vo Viedni v čase od 4. novembra 2001 do 5. novembra 2001 odcudzil motorové vozidlo Chrysler Voyager, bielej farby, MPZ „A“, TEČ: W - 678 80 J ku škode občana Rakúska, K. E., následne toto vozidlo A. P. spoločne s M. M. doviezol na územie Slovenskej republiky tak, že z motorového vozidla zn. Chrysler Voyager, bielej farby, TEČ: BA - 525 BC, ktoré užíval A. P., sňali tabuľky s evidenčným číslom, zároveň odmontovali štítok s výrobným číslom karosérie nachádzajúcim sa v ľavom dolnom rohu pod čelným sklom a v čase okolo 18.35 h. dňa 4. novembra 2001 ich R. F. spolu s tabuľkami a štítkom vyviezol na svojom motorovom vozidle na územie Rakúska, kde M. M. kontaktoval Z. P. a oznámil mu, že sú v Rakúsku, následne na odcudzené vozidlo zn. Chrysler Voyager namontovali prevezené tabuľky s evidenčným číslom BA — 525 BC spolu so štítkom s výrobným číslom pod čelné sklo a v čase o 06.08 h. dňa 5. novembra 2001 sa s uvedeným vozidlom vrátili na územie Slovenskej republiky a previezli ho do dvora Z. P., nar. 14. júla 1952, na Linzbothovu 13 v Bratislave, kde ho dňa 19. novembra 2001 Z. P., nar. 14. júla 1952, dobrovoľne vydal.

Tieto dva skutky, ktoré sú predmetom uznesení o vznesení obvinenia A. P. na území Slovenskej republiky, a pre ktoré sa proti nemu aj v súčasnosti vedie trestné stíhanie, sú súčasťou série činov popísaných v bode 1/ až 8/ na strane 5 vydaného európskeho zatýkacieho rozkazu, kvalifikovaných ako priestupok zatajovania listín podľa § 229 rakúskeho trestného zákonníka.

Podľa slovenského hmotného trestného práva (§ 122 ods. 10 Trestného zákona) však tam uvedené činy predstavujú jediný skutok, ktorý je považovaný za jeden pokračovací trestný čin. Spomenutý skutok je tvorený viacerými čiastkovými útokmi, z ktorých dva (uvedené v bodoch 4/ a 7/ európskeho zatýkacieho rozkazu) treba považovať za spáchané aj na území Slovenskej republiky. Pre tie isté dva útoky, ktoré sú predmetom európskeho zatýkacieho rozkazu, je A. P. stíhaný aj na území Slovenskej republiky.

Posudzovanie takého konania (súhrnu viacerých čiastkových útokov) ako jediného skutku a trestného činu (pokračovacieho trestného činu) podľa trestného hmotného práva, by tvorilo prekážku vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu pre všetky čiastkové útoky, ktoré sú v ňom kvalifikované ako priestupok zatajovania listín podľa § 229.

Od 1. januára 2006 však v procesnom trestnom práve Slovenskej republiky platí, že skutkom sa podľa Trestného poriadku rozumie aj čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, ak nie je výslovne ustanovené inak (§ 10 ods. 15

Trestného poriadku). Inými slovami to znamená, že každý čiastkový útok pokračovacieho trestného činu je v procesnom práve považovaný za samostatný skutok. Tomu zodpovedá aj úprava súvisiacich otázok procesného práva, najmä neprípustnosti trestného stíhania, pretože podľa § 9 ods. 2 Trestného poriadku, ak sa týka dôvod neprípustnosti trestného stíhania uvedený v § 9 ods. 1 Trestného poriadku (teda napr. aj o dôvod spočívajúci v prekážke ne bis in idem) len niektorého z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, nebráni to, aby sa vo zvyšnej časti takeého činu viedlo trestné stíhanie.

Uvedená procesná úprava vzťahujúca sa na pokračovací trestný čin je podľa názoru Najvyššieho súdu SR významná aj pre postup súdu v trestnom konaní pri uplatňovaní právneho styku s cudzinou a pri vykonávaní európskeho zatýkacieho rozkazu podľa osobitného zákona, prijatého na základe rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SW z 13. júna 2002 o Európskom zatykačom rozkaze a vydávacom konaní medzi členskými štátmi.

Možnosť posudzovania čiastkových skutkov pokračovacieho trestného činu ako samostatných skutkov v procesnom zmysle umožňuje odmietnuť vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu len pre tie čiastkové útoky, vo vzťahu ku ktorým existuje niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 14 zákona č. 403/2004 Z. z. v žnem neskorších predpisov.

V posudzovanom prípade ide o už spomenuté dva skutky vo vzťahu k poškodeným E. T. a K. E. V týchto rovnako ako v ostatných šiestich prípadoch kvalifikovaných podľa rakúskeho trestného zákonníka ako priestupok zatajovania listín podľa § 229 síce ide o čin trestný aj podľa slovenského práva (je daná obojstranná trestnosť činu v zmysle § 4 ods. 2 a ods. 5 zákona č. 403/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorú mal v tomto prípade na rozdiel od závažného zločinu krádeže skúmať už krajský súd), avšak vo vzťahu k nim existujú už spomenuté dôvody odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 14 ods. 1 písm. e), písm. h) zákona č. 403/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Z týchto dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na sťažnosť vyžadanej osoby - A. P. podľa § 21 ods. 7 zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatykačom rozkaze a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, t. j., že vydaný európsky zatykačí rozkaz sčasti nemožno vykonať.

**Rozhodnutia a stanoviská vo veciach občianskoprávných,
obchodných a správnych**

27.

ROZHODNUTIE

Ak do troch rokov od zániku manželstva zaniklo spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve (§ 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka), môže sa po uplynutí tohto obdobia ten z rozvedených manželov, ktorý sa nestal členom družstva, úspešne domáhať voči druhému manželovi zaplataenia polovice hodnoty členského podielu titulom vyporiadania spoločného majetkového práva za použitia analógie § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Toto majetkové právo sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba začína plynúť nasledujúci deň po dni, od ktorého uplynuli tri roky od zániku manželstva.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. októbra 2006, sp. zn. 2M Cdo 21/2005)

Okresný súd Poprad rozsudkom z 18. septembra 2003, č. k. 9 C 1059/99 — 106, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 160 080,- Sk, trovy konania v sume 6 600,- Sk a trovy právneho zastúpenia v sume 35 982,-Sk na účet JUDr. S. B., všetko v mesačných splátkach po 1 500,- Sk od 1. októbra 2003 zročných do 20. dňa toho ktorého mesiaca pod hrozbou straty výhody splátok. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Vychádzal zo zistenia, že po rozvode manželstva účastníkov (manželstvo bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 12 C 453/94, dňa 8. decembra 1994), Okresný súd Poprad rozsudkom z 15. novembra 1994, sp. zn. 17 C 852/94, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 20. februára 1996, sp. zn. 14 Co 207/95, zrušil účastníkom právo spoločného nájmu družstevného bytu nachádzajúceho sa v Poprade, na Jarnej č. 3049/5 s tým, že výlučným nájomcom tohto bytu, ako aj členkou družstva sa stala žalovaná a že medzi účastníkmi nedošlo do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov k jeho vyporiadaniu platnou dohodou a ani rozhodnutím súdu na návrh o jeho vyporiadanie podaným niektorým z manželov. Uviedol, že v takomto prípade o ostatných majetkových právach, medzi ktoré patrí aj členský podiel v bytovom družstve, platí, že sú v súlade so zákonnou domnienkou uvedenou v § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka v podielovom spoluvlastníctve a že bývalí manželia sú z tohto majetkového práva oprávnení a zaviazaní rovnakým dielom. Ten z bývalých manželov, ktorý sa nestal členom družstva, má teda nárok na zaplataenie polovice hodnoty členského podielu z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalobca sa preto voči žalovanej

dôvodne domáhal zaplataenia polovice majetkovej hodnoty predstavujúcej polovicu sumy, za ktorú žalovaná previedla členské práva a povinnosti na tretie osoby (žalovaná previedla členský podiel za sumu 330 000,- Sk dňa 10. septembra 1996). Keďže žalobca nepoprel, že z uvedeného titulu už získal od žalovanej časť z tejto majetkovej hodnoty vo výške 4 920,- Sk, žalobe vyhovel len po sumu 160 080,- Sk a v prevyšujúcej časti ju zamietol. K otázke premlčania nároku uviedol, že námietka premlčania vznesená žalovanou nie je nedôvodná. Vychádzal z právneho názoru, že pre uplatnenie tohto majetkového práva platí všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. V danej veci žalobca mohol svoje právo vo vzťahu k žalovanej vykonať po prvý raz odo dňa, keď sa dozvedel, že žalovaná previedla členské práva a v akej výške. V danej veci sa tak stalo až v konaní pred súdom. Keďže žalobca uplatnil nárok v priebehu pojednávania dňa 9. marca 2000, uplatnil ho v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe. Ani v prípade, ak by súd vychádzal zo skutočnosti, že žalobca sa dozvedel o prevode členských práv a povinností v decembri 1997, nárok by premlčaný nebol, uzavrel prvostupňový súd.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 11. novembra 2004, sp. zn. 3 Co 6/04, na odvolanie žalovanej rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti (vo výroku, ktorým súd prvého stupňa žalobe vyhovel), potvrdil a zrušil ho vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia vo veci samej uviedol, že súd prvého stupňa vychádzal správne zo záveru, že po rozvode manželstva nedošlo medzi účastníkmi k platnej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Keďže do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov účastníci neuzavreli inú dohodu o jeho vyporiadaní a ani jeden z nich nepodal návrh na súd, stotožnil sa s právnym názorom súdu prvého stupňa, že v zmysle § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka nastupuje právna domnienka, podľa ktorej platí, že ak ide o ostatné majetkové práva, medzi ktoré nepochybne patrí aj členský podiel v bytovom družstve, sú v podielovom spoluvlastníctve rozvedených manželov a že ich podiely sú rovnaké. Žalobca má preto právo na vyplatenie polovice hodnoty členského podielu v tomto prípade zo sumy, za ktorú žalovaná previedla členské práva k tomuto bytu na tretie osoby. V otázke premlčania dospel rovnako ako súd prvého stupňa k záveru, že žalobcovi začala všeobecná trojročná premlčacia doba plynúť odo dňa, keď sa dozvedel o odplatnom prevode predmetného bytu. Keďže sa tak stalo v decembri 1997 a žalobca uplatnil nárok v priebehu súdneho konania formou zmeny žaloby 9. marca 2000, nárok uplatnil v trojročnej premlčacej dobe. Súd prvého stupňa preto správne k námietke premlčania vznesenej žalovanou neprihliadol. Na základe uvedených skutočností považoval

rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bolo žalobe po sumu 160 080,- Sk vyhovené, za vecne správny.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu, na základe podnetu žalovanej, podal včas mimoriadne dovolanie generálny prokurátor. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu a tiež okresného súdu zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Poprad na ďalšie konanie. Súčasne navrhol, aby Najvyšší súd SR zrušil aj uznesenie Krajského súdu v Prešove z 26. októbra 2005, č. k. 3 Co 175/05 - 152, a uznesenie Okresného súdu Prešov z 2. marca 2005, č. k. 9 C 1059/99 -123, ktorými bolo rozhodnuté o trovách konania. Vo vzťahu k veci samej uviedol, že rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd (a tiež súd prvého stupňa) predovšetkým nesprávne na vec aplikoval ustanovenie § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho posúdil nesprávne aj otázku premlčania uplatneného práva. Podľa generálneho prokurátora rozhodnutím súdu o zrušení práva spoločného nájmu účastníkov k družstevnému bytu zaniklo v súlade s ustanovením § 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve a výlučnou členkou družstva zostala žalovaná. Jej, ako členke družstva, od právoplatnosti tohto rozhodnutia súdu, t. j. od 8. apríla 1995, patril členský podiel, resp. jeho majetková hodnota sa stala jej výlučným vlastníctvom [v tejto súvislosti považoval právnu argumentáciu odvolacieho súdu spočívajúcu v tom, že kvalifikoval členský podiel (jeho majetkovú hodnotu) ako ostatné majetkové právo, z ktorého sú bývalí manželia oprávnení a zaviazaní spoločne a nerozdielne v zmysle ustanovenia § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, za ničím nepodloženú, a teda za nesprávnu]. Žalobcoví, ako bývalému manželovi, týmto okamihom vznikol nárok na jeho primeranú náhradu, ktorý mohol uplatniť v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, alebo ho mohol uplatniť ako samostatný nárok titulom zániku spoločného členstva v dôsledku rozhodnutia súdu, a to bez ohľadu na skutočnosť, či žalovaná členstvo previedla alebo nie (táto skutočnosť nemohla mať a ani nemala vplyv na existenciu nároku žalobcu). Žalobca mohol preto od tohto dňa na súde uplatniť nárok na zaplatenie členského podielu v rozsahu zodpovedajúcom polovici jeho trhovo ohodnotenej majetkovej hodnoty a nie od momentu odplatného prevodu členských práv a povinností, resp. od momentu, keď sa dozvedel výšku odplaty, ako to nesprávne ustálil odvolací súd. V danom prípade všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá sa v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka na uplatnený nárok vzťahuje, uplynula 8. apríla 1998. Keďže žalobca nárok uplatnil na súde až v marci 2000 a žalovaná vznesla námietku premlčania, súd nemohol žalobcovi premlčané právo priznať. Ak tak urobil, porušil ustanovenia §§ 100, 101 ods. 1,2 a 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka, z ktorého dôvodu je daná opodstatnenosť ním podaného mimoriadneho dovolania [§ 243f ods. 1 písm. b) a c) O. s. p.].

Žalobca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že členský podiel k družstevnému bytu tvorí spoločné majetkové právo bývalých manželov, ktoré treba po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov vyporiadať. Ak k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedôjde do troch rokov od jeho zániku, stáva sa na základe zákonnej domnienky, uvedenej v § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, predmetom podielového spoluvlastníctva bývalých manželov. V takomto prípade právo domáhať sa zaplata polovice hodnoty členského podielu titulom vyporiadania spoločného majetkového práva možno po prvý raz vykonať až dňom uplynutia troch rokov odo dňa zániku manželstva. Až týmto dňom začína v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, t. j. v danej veci dňom 8. decembra 1997. Nárok o vyporiadanie práva vyplývajúceho z členského podielu si preto na súde uplatnil riadne a včas, preto navrhol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ako neopodstatnene podané, zamietnuť.

Žalovaná sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora pripojila.

Z o d ô v o d n e n i a :

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas (§ 243g O. s. p.) generálny prokurátor za splnenia podmienok požadovaných ustanovením § 243e O. s. p., preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

Žalobca sa voči žalovanej v predmetnom konaní, po zmene návrhu vykonanej 9. marca 2000 a 5. júna 2000, nepochybne domáhal zaplata peňažnej sumy (165 000,- Sk) ako polovice hodnoty členského podielu družstevného bytu (nie je rozhodujúce to, že žalobca nie celkom presne formuloval právny dôvod uplatnenia nároku, keďže právne posúdenie veci patrí výlučne súdu).

Odvovací súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo zistení, že manželstvo účastníkov zaniklo rozvodom, že po rozvode manželstva do troch rokov od jeho zániku súd zrušil účastníkom právo spoločného nájmu družstevného bytu s tým, že za výlučného nájomcu a zároveň členku družstva určil žalovanú, že po rozvode manželstva medzi účastníkmi nedošlo do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov k jeho vyporiadaniu platnou dohodou a ani rozhodnutím súdu a že členský podiel ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov bol spoločným majetkovým právom účastníkov. Správnosť týchto skutkových zistení odvolacieho súdu dovolateľ v opravnom prostriedku nespochybňoval.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní správne uvádza, že členský podiel v stavebnom bytovom družstve predstavuje majetkovú hodnotu, ktorá, pokiaľ tvorila spoločné majetkové právo manželov, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, že rozhodnutím súdu o zrušení spoločného nájmu manželov zaniká spoločné členstvo rozvedených manželov a výlučným členom družstva sa stáva iba jeden z manželov a že ten z manželov, ktorý sa nestal členom družstva, má právo na primeranú náhradu vo výške zodpovedajúcej polovici hodnoty členského podielu bez ohľadu na to, či druhý z manželov vykonal alebo nevykonal prevod členských práv a povinností potom, ako sa členský podiel stal výlučne jeho majetkovým právom. Potiaľ možno s generálnym prokurátorom súhlasiť.

Jeho ďalšia právna argumentácia spočívajúca v tom, že na nárok o zaplatenie polovice hodnoty členského podielu nie je možné aplikovať ustanovenie § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, že tento nárok môže byť uplatnený titulom zániku spoločného členstva v dôsledku rozhodnutia súdu a že ho možno na súde uplatniť po prvá raz v okamihu právoplatnosti rozhodnutia súdu o zrušení práva spoločného nájmu, neobstojí. Nadväzne na to neobstojí ani jeho právny názor, týkajúci sa určenia začiatku plynutia premlčacej doby, a teda, že odvolací súd priznal žalobcovi premlčané právo napriek tomu, že žalovaná sa premlčania v konám pred súdom dovolala.

Podľa § 703 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak vznikne len jednému z manželov za trvania manželstva právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu, vznikne so spoločným nájmom bytu manželmi aj spoločné členstvo manželov v družstve," z tohto členstva sú obaja manželia oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne.

Podľa § 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak nadobudol právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu jeden z rozvedených manželov pred uzavretím manželstva, zanikne právo spoločného nájmu bytu rozvodom; právo užívať byt zostane tomu z manželov, ktorý nadobudol právo na nájom bytu pred uzavretím manželstva. V ostatných prípadoch spoločného nájmu družstevného bytu rozhodne súd, ak sa rozvedení manželia nedohodnú, na návrh jedného z nich o zrušení tohto práva, ako aj o tom, kto z nich bude ako člen družstva ďalej nájmomcom bytu; tým zanikne aj spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve.

Podľa § 143 Občianskeho zákonníka v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii

majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.

Podľa § 149 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak sa vyporiadanie nevykoná dohodou, vykoná ho na návrh niektorého z manželov súd.

Podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou, alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh, podaný do troch rokov od jeho zániku, vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníci používa. O ostatných hnutelných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Niet pochyb o tom, že členský podiel v stavebnom bytovom družstve môže byť ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov spoločným majetkovým právom manželov a teda, že môže tvoriť predmet bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ak v čase do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov súd rozhodol o zrušení práva spoločného nájmu rozvedených manželov k družstevnému bytu a o tom, kto z nich bude ako člen družstva ďalej nájomcom bytu, patrí členský podiel už len jednému z rozvedených manželov. Treba však hneď zdôrazniť, že členský podiel v družstve, ako pôvodne spoločné majetkové právo manželov, sa stáva majetkovým právom jedného z rozvedených manželov len vo vzťahu k družstvu (k tretím osobám). Táto skutočnosť nič nemení na tom, že členský podiel zostáva naďalej ku dňu zániku BSM spoločným majetkovým právom manželov, lebo rozhodnutím súdu o zrušení práva spoločného nájmu a o zániku spoločného členstva v družstve, nedochádza k jeho vyporiadaniu. Toto rozhodnutie totiž neurčuje, akú náhradu na vyporiadanie členského podielu má zaplatiť ten z rozvedených manželov, ktorý sa stal výlučným členom družstva, druhému manželovi. Vo vzťahu medzi rozvedenými manželmi zostáva teda už iba

vyporiadať jeho hodnotu, keďže o prikázaní členského podielu súd už rozhodol v rámci konania o zrušení práva spoločného nájmu.

Rozvedení manželia si môžu toto spoločné majetkové právo do troch rokov od zániku manželstva vyporiadať v rámci dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, resp. rozhodnutím súdu na návrh podaný na súd v tejto lehote niektorým z rozvedených manželov, a to podľa zásad uvedených v § 150 Občianskeho zákonníka. Po uplynutí tejto lehoty vykonať vyporiadanie členského podielu v rámci režimu bezpodielového spoluvlastníctva manželov už nie je možné. Ak totiž nedôjde k vyporiadaniu hodnoty členského podielu v rámci platne uzavretej dohody manželov o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, resp. rozhodnutím súdu na návrh podaný do troch rokov od zániku manželstva (bezpodielového spoluvlastníctva manželov) platí, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov je vyporiadané formou nevyvrátiteľnej právnej domnienky uvedenej v § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Keďže členský podiel nepochybne predstavuje majetkovú hodnotu, z hľadiska tohto zákonného ustanovenia ho treba zahrnúť medzi tzv. ostatné majetkové práva manželom spoločné. Pre toto právo primerane platí to, čo o ostatných hnutel'ných veciach a nehnuteľnostiach, t. j. že sa premenilo do režimu podielového spoluvlastníctva a že podiely oboch sú rovnaké (podieľ manželov podľa § 150 Občianskeho zákonníka nemusia byť rovnaké). V takomto prípade sa preto vyporiadanie vykonáva podľa zásad uvedených v § 142 Občianskeho zákonníka a nie za použitia § 150 Občianskeho zákonníka. Treba však zdôrazniť, že už ide len o majetkové právo jedného z rozvedených manželov voči druhému, na existenciu ktorého nemá žiaden vplyv ani jeho prípadný prevod na tretiu osobu.

Z uvedeného vyplýva, že ak do troch rokov od zániku manželstva zaniklo spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve (§ 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka), môže sa po uplynutí tohto obdobia ten z rozvedených manželov, ktorý sa nestal členom družstva, úspešne domáhať voči druhému manželovi zaplatenia polovice hodnoty členského podielu titulom vyporiadania spoločného majetkového práva za použitia § 142 Občianskeho zákonníka (nie ako samostatný nárok titulom zániku spoločného členstva v dôsledku rozhodnutia súdu, ako to nesprávne uvádza generálny prokurátor). Toto majetkové právo môže byť na súde uplatnené najskôr nasledujúci deň po dni, od ktorého uplynuli tri roky od zániku manželstva (bezpodielového spoluvlastníctva manželov). Až týmto dňom totiž nastanú právne účinky zákonnej domnienky podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Tento deň a nie deň, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie súdu o zrušení práva spoločného nájmu družstevného bytu, ako to nesprávne uvádza generálny prokurátor, treba preto považovať za deň, ktorým začína plynúť všeobecná trojročná

premlčacia doba uvedená v § 101 Občianskeho zákonníka, keďže pre uplatnenie tohto práva, nie je osobitne stanovená premlčacia doba.

V posudzovanej veci k zániku manželstva účastníkov došlo 8. decembra 1994. Právo spoločného nájmu družstevného bytu a spoločného členstva účastníkov v družstve zaniklo 8. apríla 1995, t. j. pred uplynutím troch rokov od zániku manželstva účastníkov. Účastníci do 8. decembra 1997 nevyporiadali členský podiel v rámci dohody o bezpodielovom spoluvlastníctve manželov alebo rozhodnutím súdu vydaným v konaní, ktoré by začalo na návrh podaný na súd do tohto dňa. Trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva o zapltenie polovice hodnoty členského podielu začala preto žalobcovi plynúť až 9. decembra 1997 a uplynula dňa 9. decembra 2000. Keďže žalobca uplatnil žalovaný nárok v marci 2000, uplatnil ho nepochybne pred uplynutím premlčacej doby.

Odvolačný súd, aplikujúc na vec správne ustanovenie § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, v súlade so zákonom považoval nárok žalobcu za riadne uplatnený v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe, preto správne na námietku premlčania vznesenú žalovanou neprihliadol. Hoci aj on otázku určenia začiatku premlčacej doby posúdil inak, nesprávne, jeho rozsudok, ktorým potvrdil vyhovujúcu časť výroku rozsudku súdu prvého stupňa, je vecne správny. Generálny prokurátor teda neopodstatnene namietal, že odvolací súd na vec nesprávne aplikoval ustanovenie § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka a že priznal žalobcovi premlčané právo napriek tomu, že žalovaná sa premlčania v konaní pred súdom dovolala. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto jeho mimoriadne dovolanie zamietol (§ 243b ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). V dovolacom konaní žalobcovi vznikli trovy v súvislosti s odmenou za právne služby poskytnuté advokátom. Odmena za jeden úkon právnej služby činí sumu 5 450,- Sk, pričom patrí za jeden úkon právnej služby, a to písomné vyjadrenie k dovolaniu [§ 10 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.] a jedenkrát režijný paušál v sume 164,- Sk. Celkove vznikli žalobcovi trovy v sume 5 614,- Sk, ktoré je žalovaná povinná zaplatiť na účet advokáta žalobcu (§ 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 4 veta prvá O. s. p.).

28.

ROZHODNUTIE

Plnenie povinností, ktoré vyplýva z predpisu spadajúceho do oblasti verejného (daňového) práva, nemôže byť škodou v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánov štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Nedodržanie lehoty určenej v § 32 ods. 1 zákona e. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo nesprávnym úradným postupom len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka katastrálneho konania, ktoré bolo priamo a nesprostredkovane spôsobené práve (iba) týmto postupom.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn. 3
Cdo 32/2007)

Žalobkyňa sa domáhala, aby žalovaná bola zaviazaná zaplatiť jej 141 612,- Sk so 16 % úrokom z omeškania ročne od 30. októbra 2002 do zaplatenia ako náhradu škody, ktorá jej bola spôsobená nesprávnym úradným postupom Správou katastra Bratislava I (ďalej len „katastrálny úrad“) v katastrálnom konaní, sp. zn. V-2514/01.

Žalovaná odmietla návrh žalobkyne na mimosúdne odškodnenie s odôvodnením, že nie sú splnené podmienky vzniku zodpovednostného vzťahu podľa zákona č. 58/1969 Zb. Žalobu žiadala zamietnuť.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 18. februára 2004, č. k. 17 C 171/2003-39, zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni v lehote troch dní 141 612,- Sk so 16 % úrokom z omeškania ročne od 31. októbra 2002 do zaplatenia a nahradiť jej trovy konania. Vo zvyšku žalobu zamietol. Vychádzal z toho, že žalobkyňa návrhom, ktorý podala 21. decembra 2001, katastrálnemu úradu navrhla, aby povolil vklad jej vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe právneho úkonu o vložení jej spoluvlastníckeho podielu 891/10000 nehnuteľností v katastrálnom území Staré Mesto zapísaných na liste vlastníctva č. 7244 ako stavba - polyfunkčný objekt súpisné

č. 5219 na parcele č. 8356/2 vo výmere 84 m² a parcele č. 8357 vo výmere 370 m² do majetku obchodnej spoločnosti Reality Vysoká, s. r. o. Vzhľadom na dátum jeho podania a § 32 vtedy účinného zákona č. 162/1995 Zb. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „katastrálny zákon“), ukladajúci katastrálnemu úradu rozhodnúť o návrhu na vklad do 30 dní odo dňa doručenia návrhu na vklad, malo byť o návrhu rozhodnuté do 20. januára 2002. Katastrálny úrad uvedené ustanovenie porušil, lebo o návrhu nerozhodol v určenej lehote, ale až 6. mája 2002. Pokiaľ by rozhodol do 30 dní od doručenia návrhu, bol by predmetný prevod vlastníctva nehnuteľností oslobodený od dane z prevodu a prechodu nehnuteľností v zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 318/1992 Z. z. o dani z dedičstva, darovania a prevodu a prechodu nehnuteľností v žnem do 31. marca 2001. Keďže ale katastrálny úrad rozhodol o vklade až po 1. apríli 2002 (po účinnosti zákona č. 107/2002 Z. z. novelizujúceho zákon č. 318/1992 Z. z. o dani z dedičstva, darovania a prevodu a prechodu nehnuteľností), vznikla žalobkyni povinnosť zaplatiť daň z prevodu a prechodu nehnuteľností, ktorú by v prípade rozhodnutia o vklade do uvedeného dňa nemala (vklady nehnuteľností do majetku obchodných spoločností začali podliehať tejto dani až od 1. apríla 2002 - pozri § 8 ods. 1 písm. e) a § 19 ods. 3 písm. a) zákona č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva, darovania a prevodu a prechodu nehnuteľností v žnem zákona č. 107/2002 Z. z.). Žalobkyni týmto nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu vznikla majetková ujma (škoda), ktorá by jej nebola vznikla, pokiaľ by katastrálny úrad konal v súlade s katastrálnym zákonom. Na tom nič nemení skutočnosť, že ňou podaný návrh na vklad do katastra nebol úplný. Ak mal nedostatky tvrdené žalovanou (nebol k nemu pripojený výpis z obchodného registra a znalecký posudok o hodnote nehnuteľností a nebolo preukázané zaplatenie správneho poplatku), mal katastrálny úrad vyzvať žalobkyňu na ich odstránenie, prípadne katastrálne konanie prerušiť. Katastrálny úrad ale zostal nečinný. Žalovaná nesie preto zodpovednosť za vzniknutú škodu v zmysle § 18 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Súd nezistil spoluzodpovednosť žalobkyne na vzniku škody v zmysle § 417 ods. 1 Občianskeho zákonníka, lebo žalobkyňa v katastrálnom konaní nemala žiadne právne prostriedky, ktorými by mohla predísť jej hroziacej škode (ktorými by katastrálny úrad prinútila rozhodnúť v zákonnej lehote). Výsledkami vykonaného dokazovania nemal súd preukázané, že by v prejednávanej veci išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, v ktorom súd úhradu škody zníži, prihliadajúc najmä na spoločenský význam škody, na to, ako k nej došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery toho, od koho sa úhrada požaduje (§ 16 zákona č. 58/1969 Zb.). Žalobe z týchto dôvodov vyhovel čo do žalovanej istiny a úrokov z omeškania od 31. októbra 2002, pokiaľ

ale žalobkyňa žiadala toto príslušenstvo už od 30. októbra 2002, súd jej žalobu v tejto časti nepovažoval za opodstatnenú.

Na odvolanie žalovanej proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým bolo žalobe vyhovené, Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 16. mája 2005, sp. zn. 8 Co 148/2004, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že v danom prípade nedošlo k vzniku škody (splnenie zákonom uloženou daňovou povinnosťou nemôže byť považované za majetkovú ujmu), postup katastrálneho úradu nebol nesprávny [nebol povinný vydať rozhodnutie o prerušení katastrálneho konania, lebo k jeho prerušeniu došlo priamo zo zákona (pozri § 31a katastrálneho zákona a v ňom použitú formuláciu, že konanie „sa preruší“) a o vklade nemohol rozhodnúť pred odstránením všetkých nedostatkov návrhu na vklad žalobkyňou] a medzi postupom katastrálneho úradu a znížením majetku žalobkyne (zaplatením dane z prevodu nehnuteľností) nie je vzťah príčinnej súvislosti, lebo k zmenšeniu jej majetku nedošlo nečinnosťou katastrálneho úradu, ale splnením daňovej povinnosti podľa zákona č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva, darovania a prevodu a prechodu nehnuteľností. Odvolaním napadnutý rozsudok preto zmenil tak, že neopodstatnene podanú žalobu zamietol.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Namietla, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.] v otázke splnenia podmienok pre vznik zodpovednosti žalovanej za spôsobenú škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. Ako v konaní potvrdila aj sama žalovaná, postup katastrálneho úradu bol nesprávny. Jeho povinnosťou bolo do 30 dní od doručenia návrhu na vklad vydať akékoľvek rozhodnutie, či už povoliť vklad alebo návrh zamietnuť alebo katastrálne konanie prerušiť. Mylný je názor odvolacieho súdu, že k prerušeniu katastrálneho konania dochádza priamo zo zákona. Pokiaľ nastanú okolnosti uvedené v § 31a katastrálneho zákona, konanie sa ex lége nezastavuje. Uvedené ustanovenie len určuje, v ktorých prípadoch katastrálny úrad vydáva rozhodnutie o prerušení konania. Pokiaľ by katastrálny úrad včas poučil žalobkyňu o tom, že jej návrh na vklad má vady a nie sú k nemu pripojené všetky potrebné prílohy, bola by nedostatky bez problémov odstránila, lebo mali len formálny charakter. Nesprávny je tiež názor odvolacieho súdu, že splnením jej daňovej povinnosti nemohlo dôjsť k spôsobeniu škody. Táto povinnosť by jej totiž nebola vznikla, keby katastrálny úrad rozhodol v zákonnej lehote 30 dní. Tým je daný aj vzťah príčinnej súvislosti medzi postupom katastrálneho úradu a majetkovou ujmom žalobkyne. Žiadala preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorá je zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom [§ 238 ods. 3 písm. a) O. s. p.], preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a dovolacím dôvodom vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia dovolateľom. Obligatórne sa zaoberá len vadami vymenovanými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tieto vady konania neboli dovolateľkou namietané a ani zo spisu nevyplývajú, preto sa dovolací súd v ďalšom zaoberal len dovolacím dôvodom, ktorý žalobkyňa uplatnila.

Žalobkyňa namieta, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.]. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Z ustanovenia § 27 ods. 2 zákona č. 51472003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2004, a ktorým bol zrušený zákon č. 58/1969 Zb., vyplýva, že zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi. Keďže k žalobkyňou tvrdenej škode malo dôjsť nesprávnym úradným postupom pred 1. júlom 2004, bolo potrebné vec posudzovať podľa zákona č. 58/1969 Zb. Zodpovednosť štátu podľa tohto zákona za nezákonný alebo

nesprávny postup výkonu štátnej moci majúci za následok škodu, má charakter občianskoprávnej zodpovednosti. Zákon č. 58/1969 Zb. je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom špeciálnym, preto pokiaľ tento špeciálny zákon neobsahuje vlastnú úpravu, právne vzťahy sa riadia Občianskym zákonníkom (pozri § 20 zákona č. 58/1969 Zb.).

V zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 tohto zákona nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia. Právo na náhradu škody majú tí, ktorí boli účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je jeho objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť; založená je na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok:

1. nesprávny úradný postup štátneho orgánu,
2. vznik škody,
3. príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

1. Zákon č. 58/1969 Zb. nedefinuje „nesprávny úradný postup“, z obsahu tohto pojmu ale vyplýva, že podľa konkrétnych okolností toho ktorého prípadu môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomocí určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Pretože úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností, treba správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej štátny orgán nerozhoduje, ale tiež v rámci jeho rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie vecí „bez zbytočných prieťahov“ (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

V katastrálnom konaní sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, pokiaľ katastrálny zákon neustanovuje inak (pozri § 22 ods. 3 katastrálneho zákona). Právne účinky vkladu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia správy katastra o jeho povolení (§ 28 ods. 3 katastrálneho zákona). Obsah návrhu

na vklad vymedzuje a jeho prílohy vymenúva § 30 ods. 3 a 4 katastrálneho zákona. Podľa § 31a katastrálneho zákona sa konanie o návrhu na vklad preruší, ak:

- a) sa začalo konanie o predbežnej otázke,
- b) nebol zaplatený správny poplatok,
- c) bol účastník konania vyzvaný, aby v určenej lehote predložil verejnú listinu alebo inú listinu, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti, alebo aby odstránil nedostatky návrhu, prípadne jeho príloh,
- d) to zhodne navrhli všetci účastníci konania, a to najdlhšie na 60 dní.

Podľa § 32 katastrálneho zákona správa katastra rozhodne o návrhu na vklad do 30 dní odo dňa doručenia návrhu na vklad.

Žalobkyňa v danej veci podala návrh na vklad 21. decembra 2001. Tým začalo katastrálne konanie [pozri § 30 ods. 2 katastrálneho zákona a tiež § 18 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“)]. Katastrálny úrad bol v zmysle § 32 katastrálneho zákona povinný rozhodnúť o jej návrhu do 30 dní odo dňa doručenia návrhu na vklad (pre záver, že uvedená lehota začala plynúť až úplným skompletizovaním návrhu na vklad, nedáva katastrálny zákon ani správny poriadok žiadny podklad). Katastrálny úrad túto povinnosť porušil.

Pokiaľ rozhodnutiu o vklade do katastra bránila skutočnosť, že návrh na vklad nemal všetky predpísané náležitosti alebo prílohy, mal katastrálny úrad vyzvať žalobkyňu, aby nedostatky odstránila v určenej lehote a súčasne ju poučiť, že inak katastrálne konanie zastaví (pozri § 19 ods. 3 správneho poriadku). Namiesto bolo tiež prípadné prerušenie katastrálneho konania v zmysle § 31a katastrálneho zákona. Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že v prípadoch, ktoré sú uvedené v tomto ustanovení, sa katastrálne konanie prerušuje priamo zo zákona (bez vydania rozhodnutia o prerušení konania). Pokiaľ odvolací súd na odôvodnenie svojho názoru poukázal na odlišné znenie § 31a katastrálneho zákona a § 29 správneho poriadku, ide podľa názoru dovolacieho súdu len o formulačné odlišnosti, ktoré neznamenajú vecnú odlišnosť. Z ustanovenia § 31a katastrálneho zákona je zrejmé, že v prípadoch uvedených v písm. a) až d) sa katastrálne konanie „neprerušuje“ (v prítomnom čase, ex lége), ale „preruší“ [v budúcom čase, až nastane zákonom predpokladaná skutočnosť (a tou nemôže byť už existujúca okolnosť, ale iba neskoršia skutočnosť — rozhodnutie katastrálneho úradu v zmysle § 29 ods. 1 správneho poriadku v spojení s § 22 ods. 4 katastrálneho zákona)]. Pokiaľ odvolací súd na odôvodnenie svojho názoru poukázal na uvedenú formuláciu § 31a katastrálneho zákona, je vhodné uviesť, že ustanovenie § 31b

katastrálneho zákona obdobne používa „sa“ (v spojení so zastavením katastrálneho konania), pričom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že k zastaveniu konania môže dôjsť len rozhodnutím príslušného orgánu. Z týchto dôvodov považuje dovolací súd za správny názor dovolateľky, že v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje § 31a katastrálneho zákona, nedochádza k prerušeniu katastrálneho konania priamo zo zákona, ale až rozhodnutím katastrálneho úradu.

V danom prípade nedošlo k prerušeniu katastrálneho konania, plynutie lehoty určenej § 32 katastrálneho zákona nebolo prerušené, a tak katastrálny úrad mal o návrhu na vklad do katastra nehnuteľností rozhodnúť do 20. januára 2002. Pokiaľ o návrhu nerozhodol v tejto lehote, ale až 6. mája 2002, nemožno jeho procesný postup označiť za správny. To, napokon, v predmetnom súdnom konaní potvrdila aj žalovaná (pozri opakované vyjadrenia jej zástupcu pred súdom prvého stupňa 18. februára 2004 — č.l. 37 spisu a tiež časť jej odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu na č.l. 43 spisu).

2. Rovnako pojem škody zákon č. 58/1969 Zb. bližšie nedefinuje, a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá

- a) nastala v majetkovej sfére poškodeného,
- b) je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a
- c) je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného.

Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Skutočnou škodou je ujma, ktorá znamená zničenie, stratu, zmenšenie, zníženie či iné znehodnotenie existujúceho majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť pre uvedenie veci do predošlého stavu (pokiaľ nie je vylúčené). Ušlý zisk predstavuje zmarený majetkový prospech (prekazené zväčšenie alebo budúce rozmnoženie majetku poškodeného), ktorý bolo možné očakávať s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, no nenastalo v dôsledku škodnej udalosti.

Žalobkyňa sa v danej veci domáha náhrady skutočnej škody, ktorá podľa jej názoru vznikla tým, že musela zaplatiť daň, ktorú by nemala povinnosť zaplatiť, pokiaľ by bol katastrálny úrad rozhodol o návrhu na vklad do katastra v lehote podľa § 32 katastrálneho zákona. Požadované peňažné plnenie, ktorého sa žalobkyňa domáha titulom náhrady škody a ktorého výška zodpovedá žalobkyňou

zaplatenej dani z prevodu nehnuteľnosti, nepredstavuje jej majetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu. Majetok žalobkyne sa nezmenšil nesprávnym postupom katastrálneho úradu, rozhodnutím o návrhu na vklad do katastra po určenej lehote, prípadne prevodom vlastníctva nehnuteľností po 1. apríli 2002. Ani samotným vznikom povinnosti zaplatiť daň z prevodu nehnuteľností v zmysle § 9 ods. 1 a § 19 ods. 3 písm. a) zákona č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva, darovania a prevodu a prechodu nehnuteľnosti nedošlo k zmenšeniu majetku žalobkyne. Tento dôsledok nastal až zaplatením dane žalobkyňou. Do tej doby nedošlo k (žalovanému) úbytku jej majetkových hodnôt. Samotná existencia povinnosti daňovníka zaplatiť daň nie je skutočnou škodou ani ušlým ziskom. Majetok žalobkyne sa zmenšil až splnením tejto povinnosti. Daň je povinné peňažné plnenie vyberané štátom. Má charakter jednostrannej povinnosti ukladanej bez toho, aby povinná osoba mala nárok na ekvivalentné plnenie v súvislosti s uskutočnením peňažnej daňovej platby. K zaplateniu dane (ktoré pre žalobkyňu znamenalo zmenšenie jej majetku) došlo v rámci verejnoprávneho (daňového) vzťahu. Plnenie povinnosti, vyplývajúcej z predpisu, ktorý spadá do oblasti verejného (daňového) práva, nemôže byť škodou v zmysle zákona č. 58/1969 Zb.

3. Ani vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nesprávnym úradným postupom a škodou zákon č. 58/1969 Zb. nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom (porovnaj R 7/1979).

V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či

v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

Katastrálne konanie v prejednávanej veci začalo pred 1. aprílom 2002 (za účinnosti zákona č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva, darovania, prevodu a prechodu nehnuteľností v znení do tohto dňa, ktorý s prevodom vlastníctva nehnuteľností ich vloženíím do majetku obchodnej spoločnosti nespájal vznik povinnosti pre vodcu zaplatiť daň z prevodu nehnuteľnosti) a skončilo po tomto dni (za účinnosti tohto zákona v znení, ktoré s takýmto prevodom vlastníctva spája vznik daňovej povinnosti prevodcu). Pokiaľ by celé katastrálne konanie prebehlo buď do 1. apríla 2002 alebo celé po tomto dni, existencia prietáhov a procesných nesprávností by nevyvolávala otázku, či mala alebo nemala za následok to zmenšenie majetku žalobkyne, ktorého náhrady sa domáha žalobou. V prvom prípade by sa totiž majetok žalobkyne o žalovanú sumu vôbec nezmenšil, v druhom prípade by sa síce zmenšil, zreteľne však nie v dôsledku prietáhov alebo procesných nesprávností (žalobkyňa by už pri podaní návrhu na vklad do katastra musela počítat' s daňovými dôsledkami prevodu vlastníctva). Okolnosť, že určitý procesné nesprávny postup katastrálneho úradu nespôsobuje majetkovú ujmu účastníka konania, náhrady ktorej sa žalobkyňa domáha, či už z hľadiska časového spadá do obdobia pred spomínanou zmenou právnej úpravy, alebo po tejto zmene, svedčí o tom, že vplyv samotného nesprávneho úradného postupu na zmenšenie majetku žalobkyne nebol priamy.

Nedodržanie lehoty určenej § 32 ods. 1 katastrálneho zákona je jednoznačne procesný postup priečiaci sa zákonu. Na druhej strane ale nemožno prehliadať, že tento postup môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 58/1969 Zb. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku účastníka katastrálneho konania, ktoré bolo priamo a nespôsobené práve (iba) týmto postupom. Ak katastrálny úrad nerozhodne o návrhu na vklad v určenej lehote, nemôže len z titulu dopustenia sa uvedenej procesnej nesprávnosti (bez ďalšieho) zodpovedať za všetko, čo nastalo v čase po uplynutí lehoty, v ktorej mal rozhodnúť o vklade, do rozhodnutia o vklade, a čo malo negatívny dopad na majetok účastníka katastrálneho konania.

Nerešpektovanie zákonom predpísaného postupu na rozhodnutie o návrhu na vklad do katastra nehnuteľností malo v danej veci za následok (len) to, že k vkladu nehnuteľností žalobkyne do majetku inej obchodnej spoločnosti a k prevodu vlastníctva nehnuteľností došlo po lehote vyplývajúcej z § 32 katastrálneho zákona. Táto skutočnosť ale nebola z hľadiska zmenšenia jej majetku rozhodujúca. Až pridruženie sa ďalšej (katastrálnym úradom nezapríčinennej) skutočnosti — zmeny právnej úpravy účinnej od 1. apríla 2002 viedlo k tomu, že prevod vlastníctva

nehnuteľností bol pre žalobkyňu spojený s „novou“ daňovou povinnosťou. Avšak ani vznik tejto povinnosti neznamenal ešte zmenšenie majetku žalobkyne, pretože majetkový úbytok zaznamenala až zaplatením dane v rámci plnenia povinnosti vyplývajúcej z daňovo-právneho vzťahu.

Z postupného sledu jednotlivých skutkových okolností danej veci je zrejmé, že nesprávny úradný postup katastrálneho úradu bol významným článkom reťazca príčin a následkov. Napriek tomu ale zo sledu relevantných príčin a následkov vyplýva, že zmenšenie majetku žalobkyne nebolo spôsobené priamo nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu (jej majetok by sa nezmenšil, ak by nedošlo k zmene zákonnej úpravy dane z nehnuteľností). Vzhľadom na toto nie priame, ale sprostredkované pôsobenie nesprávneho úradného postupu dospel dovolací súd k rovnakému záveru ako odvolací súd, že v danom prípade nebola daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu, a tým zmenšením majetku žalobkyne, náhrady ktorého sa domáha.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobkyňa v konaní nepreukázala vznik škody a tiež existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom katastrálneho úradu a znížením jej majetku. Keďže podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sú stanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je opodstatnené, lebo smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý spočíva na správnom právnom závere, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre zodpovednosť žalovanej za škodu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie zamietol podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O. s. p.

V dovolacom konaní (procesné) úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.)- Dovolací súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

29.

ROZHODNUTIE

K postúpeniu pohľadávky zabezpečenej ručením nie je potrebný súhlas ručiteľa.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.
mája 2006, sp. zn. 1 Obdo V 83/2005)

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 8. decembra 2004, č. k. 2 Obo 155/04, 2 Obo 156/04-161, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bolo v celom rozsahu žalobe vyhovené tak, že žalobu zamietol, potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým nebolo žalovanému priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení rozsudku k veci samej uviedol nasledovné.

Súd prvého stupňa vyhovel žalobe z 21. augusta 1998, ktorou sa žalobca domáhal zaplataenia dosiaľ neuhradenej časti úveru, ktorý pôvodne poskytla S. š. s., a. s., obchodnej spoločnosti T. T., a. s. (pôvodne T. T., spol. s r. o.) vo výške 15 000 000 Sk, na základe úverovej zmluvy č. 86-2153990-219 zo 17. júna 1994. Za tento záväzok sa žalovaný zaručil vyhlásením o ručiteľskom záväzku, ktoré podpísal dňa 30. apríla 1995. Úver nebol splatený, dlžník mal viac veriteľov a svoje záväzky neplnil, preto na jeho majetok bol uznesením Krajského súdu v B. z 27. júna 1997, č. k. Z-2-3K 130/96, vyhlásený konkurz, pričom v rámci konkurzu vymoženie pohľadávky sa stalo nemožným, preto jej uspokojenie uplatnil na základe ručiteľského záväzku.

Skutkový stav, ako ho zistil súd prvého stupňa, v podstate nie je sporný, len je nesprávne právne posúdenie právneho vzťahu, ku ktorému medzi účastníkmi došlo zo strany súdu.

Prvým dôvodom odvolania žalovaného je neplatnosť zmluvy o ručení, teda aj ručiteľského záväzku žalovaného.

Dohoda o ručení („Vyhlásenie o ručiteľskom záväzku“) mala byť uzavretá medzi S. š. s., a. s. a ručiteľmi Ing. J. F., V. T. a Ing. H. I. podľa § 546 až 550 Občianskeho zákonníka, a to dňa 30. apríla 1995. Aj podľa vyjadrenia išlo o solidárne ručenie. Dohoda vyžadovala písomnú formu, ktorej náležitosťou je aj vlastnoručný podpis. V predtlačí uvedený Ing. J. F. dohodu nepodpísal, preto ho ani nezaväzuje. V. T. síce dohodu podpísal a bolo proti nemu samostatne vedené súdne konanie, avšak uznesením Krajského súdu v N. z 11. februára 2002, č. k. 24

Cb 162/99-60, bolo z procesných dôvodov zastavené, pretože pôvodná žalobkyňa - S. s., a. s., neodstránila na výzvu súdu vady podania.

Spor je vedený len proti žalovanému a ako žalobkyňa správne uvádza, ako solidárnemu dlžníkovi z titulu ručenia. Žalovaný v priebehu celého konania prezentoval, že ručiteľský záväzok podpísal len za tých okolností, ktoré boli uvedené vo „Vyhlásení o ručiteľskom záväzku“ tak, ako to zamýšľala právna predchodkyňa žalobkyne, ako listina bola vyhotovená a ako mala byť aj podpísaná. Nebolo treba osobitne vyhlásenie žalovaného viazať na podmienku, lebo obsah a dosah listiny vyplývali z jej predtlaču, zabezpečenej žalobkyňou. Pri postupe žalobkyne, ak by žalovaný sám uspokojil záväzok, nemal by právnu možnosť uspokojiť pomernú časť nárokov (§ 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka), pretože zodpovednosť ostatných „solidárnych“ dlžníkov nie je daná.

Súd nemôže ručiteľský vzťah posudzovať inak, ako je dohodnutý v dohode, a z nedokonalejšej dohody vyvodzovať dokonalejšiu zákonnú úpravu. Účastníkom nič nebránilo, aby si tento vzťah v rámci zákona upravili, aj čo do rozsahu podrobnejšie a presnejšie, ale keď tak neurobili, nemôže súd ísť nad tento rozsah. Účastníci mohli tento vzťah upraviť aj tak, že každý ručiteľ za záväzok bude zodpovedať individuálne v presne určenom rozsahu, ale ani takáto dohoda medzi nimi nebola.

Druhým dôvodom je námietka nedostatku aktívnej legitímácie žalobkyne. Žalobu podala právna predchodkyňa žalobkyne S. s., a. s. Žalobkyňa (terajšia) sa stala účastníčkou namiesto nej na základe „Zmluvy o postúpení pohľadávok“ z 28. júna 2000 (č.l. 45-52 spisov). Z výpisu z prílohy č. 1 ku Zmluve o postúpení pohľadávok (č.l. 52), kde sú uvedené postúpené pohľadávky, vyplýva, že sú tam uvedené štyri pohľadávky a všetky voči dlžníkovi „T. T., a. s.“. Na návrh postupníka (č.l. 41) Krajský súd v T. uznesením zo 16. mája 2002, č. k. 20 Cb 83/98-54, zámenu žalobkyň v dôsledku postúpenia pripustil.

Predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok však nebola pohľadávka voči žalovanému. Takýto výklad, ako prezentovala právna zástupkyňa na odvolacom pojednávaní, že s postúpenou pohľadávkou podlá § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka na postupníka prechádza aj ručenie za tento záväzok, nemôže právne obstať. Postúpenie pohľadávky je upravené v ôsmej časti, v I. hlave, vo štvrtom oddiele Občianskeho zákonníka (§ 524 až § 530), kdež to ručenie (jeho vznik a následky) samostatne tiež v ôsmej časti v I. hlave, ale v piatom oddiele (§ 546 až § 550). Ak sa postúpenie malo dotýkať aj ručenia, potom pri zmene veriteľa sa vyžadoval písomný súhlas ručiteľov s prechodom ručiteľského záväzku. Občiansky zákonník takýto prechod povinnosti na ručiteľa nepozná. Zmluva o ručení, a teda ani subjekt ručenia, nie je súčasťou, príslušenstvom alebo iným právom postupovanej pohľadávky, ktoré by zdieľalo osud samotnej pohľadávky. Nemožno

brať ručiteľovi právo rozhodovať sa, za ktorý záväzok, ktorého dlžníka, voči ktorému veriteľovi ručenie prevezme a ak dôjde ku zmene, či už veriteľa alebo dlžníka, už to nie je záväzok, za ktorý ručenie bolo prevzaté. Dlžník nemusí mať záujem splácať postupníkovi, ako novému veriteľovi, pohľadávku, a to z rôznych dôvodov, a tým by sa postavenie ručiteľa tiež zhoršilo. Nemožno žiadať, aby práva ručiteľa boli rozdielne oproti tomu, ako ich na seba v ručiteľskom záväzku vzal.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zmenil a žalobu zamietol.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a vychádzajúc z jeho obsahu navrhol tento rozsudok v časti, ktorou bolo rozhodnuté vo veci samej a o náhrade trov konania, zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd napadnutým rozsudkom vec po právnej stránke posúdil nesprávne, a to z nasledujúcich dôvodov.

Na základe úverovej zmluvy č. 86-2153990 zo dňa 17. júna 1994 bol poskytnutý dlžníkovi T. T., a. s. úver vo výške 15 000 000 Sk. Na zabezpečenie pohľadávky vyplývajúcej z úverovej zmluvy uzavrel hmotnoprávny predchodca navrhovateľa dňa 30. apríla 1995 Vyhlásenie o ručiteľskom záväzku, v zmysle ktorého prevzali ručiteľia Ing. J. F., T., V. T., P. V., Ing. H. L, B. ručenie za poskytnutý úver. Toto vyhlásenie bolo podpísané len odporcom Ing. H. I. a V. T., ktorí sa zaviazali uhradiť úver spolu s úrokmi a poplatkami v prípade jeho neuhradenia dlžníkom. V jeho obsahu nie je uvedená odkladacia podmienka, že ručenie za poskytnutý úver vznikne iba v tom prípade, ak ho podpíšu všetci traja ručiteľia. Text ručiteľského vyhlásenia síce označuje troch ručiteľov, ale s nedostatkom podpisu niektorého z nich nespája žiadne právne účinky. Vyhlásenie o ručiteľskom záväzku spĺňa všetky zákonom stanovené náležitosti uvedené v § 303 a nasl. Obchodného zákonníka. Vzhľadom na neexistenciu odkladacej podmienky si navrhovateľ uplatňoval svoje práva vyplývajúce z ručiteľského vyhlásenia voči ručiteľom, ktorí toto vyhlásenie podpísali.

Odvolací súd nesprávne uviedol, že v prípade, ak by odporca sám uspokojil záväzok, nemal by právnu možnosť uspokojiť pomernú časť nárokov, pretože zodpovednosť ostatných solidárnych dlžníkov nie je daná. Podľa ustanovenia § 307 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak sa za ten istý záväzok zaručí viac ručiteľov, ručí každý z nich za celý záväzok. Ručiteľ má voči ostatným ručiteľom rovnaké práva ako spoludlžník. V zmysle ustanovenia § 293 Obchodného zákonníka, ak je na to isté plnenie spoločne zaviazaných niekoľko osôb, pri pochybnostiach sa predpokladá, že sú zaviazané spoločne a nerozdielne a veriteľ môže požadovať plnenie od ktorejkoľvek z nich. V prípade, ak by ručiteľ splnil svoj záväzok vyplývajúci z vyhlásenia o ručení, je oprávnený požadovať náhradu od ostatných. Z dôvodu, že vyhlásenie o ručiteľskom záväzku bolo podpísané aj ďalším ručiteľom -

V. T., môže si odporca v prípade uspokojenia záväzku uplatniť svoje práva voči tomuto ručiteľovi.

Pohľadávka vyplývajúca z úverovej zmluvy č. 86-2153990 zo dňa 17. júna 1994 bola zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22. decembra 1999 postúpená zo SLSP, a. s., na SK, a. s., ako postupníka. Na základe tejto zmluvy prešli na postupníka s účinnosťou od 23. decembra 1999 práva k postúpenej pohľadávke, jej príslušenstvu a všetky práva s ňou spojené, a teda aj práva vyplývajúce z ručenia. Odvolací súd nesprávne posúdil skutočnosť, že predmetom zmluvy o postúpení nebola pohľadávka voči odporcovi, ktorá bola na navrhovateľa postúpená z titulu ručenia.

Ako typický zabezpečovací inštitút sa ručenie vyznačuje akcesoritou, tzn. je vedľajším záväzkom, ktorý môže existovať iba popri hlavnom záväzkovom vzťahu, ručiteľský záväzok sa viaže na pohľadávku, nie na dlžníka. Podľa ustanovenia § 528 ods. 1 Občianskeho zákonníka zabezpečenie pohľadávky trvá aj naďalej po tom, čo bola pohľadávka postúpená, na postupníka prechádza v takom stave, v akom sa nachádza v čase jej postúpenia, postupník si môže uplatniť právo na uspokojenie svojej pohľadávky za rovnakých podmienok, ako pôvodný veriteľ. Nemení sa ani postavenie toho, kto poskytol zabezpečenie pohľadávky, t. j. ručiteľa, lebo zákon nevyžaduje na postúpenie jeho súhlas. Zo zákona, ani z ručiteľského vyhlásenia nevyplýva právo ručiteľa rozhodnúť sa v prípade postúpenia pohľadávky zabezpečenej ručením, komu bude splácať záväzok, t. j., či postupcovi alebo postupníkovi. Pri postúpení pohľadávky nedošlo k zhoršeniu jeho postavenia a neboli ani dotknuté jeho práva, pretože nedošlo k zmene výšky zabezpečenia, navrhovateľ v žalobe žiadal od ručiteľa splnenie záväzku v tej výške, aká pre neho vyplývala z ručiteľského vyhlásenia.

Odvolací súd nesprávne posúdil ručenie podľa ustanovení § 546 až § 560 Občianskeho zákonníka. Aj keď vyhlásenie o ručiteľskom záväzku obsahuje v záhlaví, že sa uzatvára v zmysle ustanovenia § 546 až § 560 Občianskeho zákonníka, záväzkové vzťahy, ktoré vznikli zo zmluvy o úvere, sa bez ohľadu na povahu účastníkov spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka

[§ 261 ods. 3 písm. d)], preto aj záväzkové vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení záväzku z úverovej zmluvy sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka (§ 261 ods. 4). Na toto nemá vplyv ani skutočnosť, že vo vyhlásení o ručiteľskom záväzku bolo uvedené, že sa uzatvára podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Podľa ustanovenia § 263 Obchodného zákonníka sa strany zmluvných vzťahov nemôžu odchýliť, okrem iných, aj od ustanovenia § 261 Obchodného zákonníka. Znamená to, že pre vzťahy, ktoré sa podľa §261 spravujú Obchodným zákonníkom, si účastníci ani dohodou nemôžu dohodnúť, že sa budú spravovať iným zákonom (Občianskym zákonníkom). Ručenie v obchodných záväzkových vzťahoch je v

Obchodnom zákonníku upravené komplexne a na vzťahy z neho sa preto nepoužijú ustanovenia Občianskeho zákonníka o ručení (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. mája 1999, sp. zn. 4 Obo 115/97).

Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že dovolanie nie je opodstatnené, ani prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníkom konania, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok je prípustný, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v jeho napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Z obsahu vyhlásenia o ručiteľskom záväzku zo dňa 30. apríla 1995 (č.l. 4, 5 spisu) nevyplýva, že by žalovaný, ako ručiteľ, podpísal toto vyhlásenie s podmienkou, že tento ručiteľský záväzok podpíše aj ďalšia osoba, a to Ing. J. F., ktorého meno je tiež uvedené v tomto vyhlásení, ale ktorý toto vyhlásenie nepodpísal. Naopak, z obsahu tohto vyhlásenia vyplýva, že každý ručiteľ tento záväzok uzatváral a podpisoval úplne samostatne, bez akéhokoľvek vzťahu k ďalšiemu inému ručiteľovi. To potvrdzuje aj celkové znenie vyhlásenia, v ktorom osoba ručiteľa sa vždy uvádza v jednotnom čísle, bez toho, aby vyjadrovala nejaké podmienky alebo prípadný nesúhlas so vznikom tohto svojho individuálneho záväzku. Preto záver odvolacieho súdu, že žalovaný podpísal uvedené vyhlásenie len s tou podmienkou, že to isté vyhlásenie podpíše aj Ing. J. F., nemá oporu v samotnom vyhlásení, ale ani v ďalšom obsahu spisu. Odvolací súd správne v odôvodnení rozsudku uvádza, že účastníkom (uvedeného vyhlásenia) nič nebránilo, aby si tento vzťah v rámci zákona upravili aj čo do rozsahu podrobnejšie a presnejšie, ale tak neurobili. Odvolací súd ale z toho nesprávne vyvodzuje, že žalovaný vyhlásenie podpísal s podmienkou, že ho podpíšu aj ďalší ručitelia, resp. aj ručiteľ Ing. J. F. Takúto požiadavku alebo podmienenosť z uvedeného textu totiž nemožno vyvodiť, hoci inak si to ručitelia mohli dohodnúť. V danom prípade je však rozhodujúce to, že ručitelia nič takého vo vyhlásení nedohodli a nie je zrejmé ani to, že by vôbec zamýšľali niečo také urobiť.

Nesprávny je aj záver odvolacieho súdu, že veriteľ môže pohľadávku za bezpečnú ručením postúpiť iba v prípade, ak s tým písomne súhlasí ručiteľ. Tak ako správne argumentuje dovolateľ, v danom prípade platnosť ručenia treba posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka (§ 303 a nasl.). Podľa ustanovenia § 307 ods. 3 Obchodného zákonníka pri postúpení zabezpečenej

pohľadávky prechádzajú práva z ručenia na postupníka v čase, keď postúpenie oznámil ručiteľovi postupca alebo preukázal postupník. V zmysle tohto ustanovenia teda prechod práva z ručenia nie je viazaný na súhlas ručiteľa. Obdobne je prechod práva z ručenia pri postúpení pohľadávky upravený aj ustanoveniami § 524 ods. 2 v spojení s § 528 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd podľa ustanovenia § 243b ods. 1, 2 O. s. p. zrušil rozsudok odvolacieho súdu v jeho napadnutej časti a v rozsahu zrušenia vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozsudku je pre odvolací súd záväzný (§ 243d ods. 1 O. s. p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a aj dovolacieho konania.

30.

ROZHODNUTIE

I. Dohodou o rozšírení alebo zúžení rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, uzavretou podľa § 143a ods. 1 Občianskeho zákonníka, nemožno meniť už existujúce vlastnícke vzťahy.

II. Dohoda podľa § 143a Občianskeho zákonníka môže upravovať len režim nadobúdania vecí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v budúcnosti, ale sama osebe nemôže byť právnym titulom pre zmenu vlastníckych vzťahov manželov založených pred jej uzavretím.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2007, sp. zn. 2 Sž-o-KS 93/2006)

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie, ktorým odporkyňa podľa § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (katastrálny zákon) zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva podľa dohody o zúžení zákonom stanoveného rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, spísanej do notárskej zápisnice. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd sa stotožnil so záverom odporkyne, že dohody o zúžení alebo rozšírení bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa nemôžu vzťahovať na veci, ktoré v čase uzavretia dohody podľa § 143a Občianskeho zákonníka sú už v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov alebo vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov; dohoda sa teda nemôže vzťahovať na veci nadobudnuté pred jej uzavretím. Preto dospel krajský súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je správne a zákonné a podľa § 250q ods. 2 O. s. p. ho ako vecne správne potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie navrhovatelia, ktorí ho navrhli zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Nesprávnosť právneho posúdenia veci videli v tom, že v § 143a ods. 1 Občianskeho zákonníka je jednoznačná úprava spočívajúca v tom, že manželia môžu dohodou rozšíriť alebo zúžiť rozsah bezpodielového spoluvlastníctva, pričom takáto dohoda vyžaduje formu notárskej zápisnice. Mali za to, že uvedenou zákonnou úpravou zákonodarca mal na mysli celý majetok, keďže neobmedzil, akého majetku sa môže táto dohoda týkať. Poukázali na zásadu voľného nakladania so svojím majetkom, čo je ústavným právom občana. Poukázali aj na ustanovenie § 149a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pokiaľ sa dohody medzi manželmi podľa ustanovení

§ 143 a 149 týkajú nehnuteľností, musia mať písomnú formu a nadobúdajú účinnosť vkladom do katastra a uviedli, že ustanovenie § 149a Občianskeho zákonníka by sa v širšom kontexte mohlo vzťahovať aj na ustanovenie § 143a Občianskeho zákonníka. Tiež poukázali na to, že vo výkladoch k ustanoveniu § 143a Občianskeho zákonníka sa stretli s príkladom, že rozšírenie rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa môže týkať jednak vecí, ktoré boli nadobudnuté pred uzavretím manželstva, keď boli do manželstva vnesené, jednak nadobudnutých počas manželstva a prečo by sa potom zúženie majetku nemalo týkať aj takého majetku, ktorý bol nadobudnutý v minulosti, keď to platí opačne.

Odporkyňa sa v odvolacom konaní nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, prejednal vec podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c O. s. p. Rozhodol v neprítomnosti účastníkov (§ 101 ods. 2 O. s. p.) na odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 1 O. s. p.) rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil.

Z obsahu predložených spisov zistil, že predmetom súdneho preskúmvacieho konania je rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad, ktorým odporkyňa zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva podľa dohody o zúžení zákonom stanoveného rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, spísanej do notárskej zápisnice. Navrhovatelia sa dohodli o zúžení zákonom stanoveného rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov tak, že ich byt netvorí bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, ale tvorí výlučné vlastníctvo I. D., rod. L. v celosti. Odporca zamietnutie návrhu na vklad odôvodnil tým, že neboli splnené podmienky na vklad, pretože dohoda o zúžení rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je právnym titulom vzniku alebo zániku vlastníckeho práva. Krajský súd sa s týmto názorom stotožnil.

Po skutkovej stránke treba uviesť, že navrhovatelia uzavreli vo forme notárskej zápisnice dohodu o zúžení zákonom stanoveného rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, kde sa dohodli, že spoločný byt netvorí ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, ale tvorí výlučné vlastníctvo navrhovateľky v celosti.

V danej veci navrhovatelia nesúhlasili s právnym názorom odporkyne a aj krajského súdu, že uvedenou dohodou došlo k zmene vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom dohody, čo nie je v súlade s ustanovením § 143a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého takéto dohody nemôžu zasahovať do jestvujúcich vlastníckych práv, ktorý názor mal za následok právny záver odporkyne, že v danej veci neboli splnené podmienky na vklad vlastníckeho práva.

Ustanovenie § 143a Občianskeho zákonníka, zavedené s účinnosťou od 1. januára 1992 novelou Občianskeho zákonníka - zákonom č. 509/1991 Zb., odstránilo rigoróznosť dovtedajšej úpravy a umožnilo, aby si manželia svoje vzájomné majetkové vzťahy upravili zmluvne odlišne od zákonnej úpravy. Takejto dohode však nemožno priznať „retroaktívne“ právne účinky s ohľadom na princíp právnej stability a istoty v právnom štáte, a to aj s ohľadom na požiadavku istoty tretích osôb (napr. veriteľov), pretože vyňatím z bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa majetok stáva predmetom voľnej dispozície jedného z manželov. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov totiž nemožno považovať za vnútornú záležitosť manželov, ale za právny inštitút, ktorý sa dotýka aj iných (fyzických a právnických) osôb a má svoje právne dôsledky v rôznych sférach života spoločnosti a na právne vzťahy, ktoré v nich vznikajú. Preto sa aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako odvolací súd, v súdnom preskúmvacom konaní v danej veci stotožnil s výkladom, ktorý stanovil požiadavky, ktoré musia byť splnené pri uzavieraní takýchto dohôd, a to, že môžu byť uzavreté len

1. medzi manželmi,
2. počas trvania manželstva a
3. do budúcnosti, teda nemôžu sa vzťahovať na majetok, ktorý bol nadobudnutý pred uzavretím takejto dohody, lebo tieto požiadavky sú plne v súlade so znením ustanovenia § 143a Občianskeho zákonníka.

Aj podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nemožno dohodou, uzavretou podľa § 143a Občianskeho zákonníka, meniť už existujúce vlastnícke vzťahy, lebo takýto výklad uvedeného zákonného ustanovenia by bol v priamom rozpore s jeho znením. Dohoda manželov o rozšírení alebo zúžení zákonného rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov nemôže nahradiť zmluvu o zmene vlastníctva (kúpnopredajnú, darovaciu, výmennú).

Z uvedených dôvodov sa ani Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožnil s výkladom ustanovenia § 143a Občianskeho zákonníka, ako ho v danom konaní prezentovali navrhovatelia. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov je upravené v druhej hlave druhej časti Občianskeho zákonníka ustanoveniami § 143 až 151. Má iný obsah, než majetkové spoločenstvo (společné jmění manželů), ktoré upravuje právny poriadok v Českej republike. Od 1. augusta 1998 platí v Českej republike novelizované znenie ustanovenia

§ 143a Občianskeho zákonníka už odlišné od znenia platného v Slovenskej republike.

Takisto nebolo možné stotožniť sa s tvrdením, že ustanovenie § 149a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „Pokiaľ sa dohody medzi manželmi podľa ustanovení § 143 a 149 týkajú nehnuteľností, musia mať písomnú formu

a nadobúdajú účinnosť vkladom do katastra" by bolo možné vzťahovať okrem § 143 a § 149 aj na § 143a Občianskeho zákonníka. Takýto extenzívny výklad by priamo odporoval zneniu ustanovenia § 149a Občianskeho zákonníka, a preto je podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neprípustný.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel odvolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci bol dostatočne zistený skutkový stav a z neho vyvodený správny právny záver. Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje právny názor krajského súdu a odporcu, že rozsah bezpodielového spoluvlastníctva manželov možno dohodou upravovať len do budúcnosti, za správny a plne korešpondujúci zneniu ustanovenia § 143a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého manželia môžu dohodou rozšíriť alebo zúžiť zákonom určený rozsah bezpodielového spoluvlastníctva. Z citovaného znenia zákona vyplýva, že dohoda podľa § 143a Občianskeho zákonníka môže upravovať len režim nadobúdania vecí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ale sama osebe nemôže byť právnym titulom pre zmenu v osobe vlastníka. Z toho potom tiež vyplýva, že takáto dohoda nepodlieha v zmysle ustanovenia § 4 katastrálneho zákona povinnosti vkladu do katastra nehnuteľností.

So skutkovými a právnymi závermi krajského súdu sa preto Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil, viazaný tiež rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a dôvodmi podaného návrhu (§ 250m O. s. p.).

31.

ROZHODNUTIE

Určenia priebehu hraníc sa v administratívnom konaní možno domáhať iba v prípadoch, ak nedošlo súčasne aj k porušeniu vlastníckeho práva a pôvodnú hranicu medzi susediacimi pozemkami treba len rekonštruovať.*

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. mája 2006, sp. zn. 2 SŽ-o-KS 54/2005)

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie odporkyne a vrátil jej vec na ďalšie konanie. Uvedeným rozhodnutím odporkyňa rozhodla vo veci navrhovateľov a ďalších účastníkov konania tak, že určila hranicu parciel v katastrálnom území K. tak, že táto hranica prechádza bodmi B=241-39 na D=241-57 zobrazenými v grafickej prílohe č. 1 tohto rozhodnutia, a to podľa ustanovenia § 48 až 51 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení zákona č. 3/2002 Z. z. (ďalej len „zákon o katastri nehnuteľností“).

V odôvodnení krajský súd uviedol, že nedostatok kompetencie odporkyne pri vydaní napadnutého rozhodnutia, ktorého obsahom bolo rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb, bolo chybou správneho orgánu a výrazom zmätočnosti vydaného správneho rozhodnutia, na ktorú chybu a zmätočnosť súd v správnom súdnictve musí prihliadnúť z úradnej povinnosti a takto chybné rozhodnutie musí považovať za neexistujúci právny akt (non-rozhodnutie). Z uvedených dôvodov preto napadnuté rozhodnutie odporkyne ako rozhodnutie vydané orgánom výkonnej moci, v ktorého právomoci nebolo prejednať a rozhodnúť predmetný spor, podľa § 250q ods. 2 O. s. p. zrušil a vrátil vec odporkyňi na ďalšie konanie.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote účastníci konania J. L. a E. L. odvolanie. Namietali, že až po ustálení hranice môže pokračovať súdny spor vedený pred okresným súdom o tú časť, kde účastníci sa domáhajú voči navrhovateľom vydať a vypratáť časť pozemku, ktorá im vlastnícky patrí. Majú za to, že správny orgán rozhodoval iba o vytýčení hranice medzi pozemkami, čo jednoznačne podľa ich názoru v zmysle zákona o katastri nehnuteľností patrí do právomoci katastrálneho úradu. Žiadali preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

*Podľa právneho stavu platného do 15. Apríla 2004

Odporkyňa sa k odvolaniu ďalších účastníkov písomne nevyjadрила.

Navrhovatelia vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu ďalších účastníkov konania navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. na pojednávaní podľa § 214 ods. 1 O. s. p. a rozhodol podľa § 219 O. s. p. tak, že napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 2 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne, a dbajú pritom na to, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

Podľa § 7 ods. 1 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Súd z obsahu spisového materiálu zistil, že účastníci konania J. L. a E. L. podali na správu katastra návrh na určenie hranice podľa § 22 ods. 1, § 48 ods. 1 zákona o katastri nehnuteľností, kde ako prílohu priložili návrh na určenie povinnosti vytýčiť hranice pozemku a o určenie povinnosti zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva, ktorý návrh podali 14. júna 1990 okresnému súdu proti odporcovi V. C., t. j. v tomto konaní navrhovateľ v 1. rade. V uvedenom návrhu, ktorý podali na súd J. L. a E. L. tvrdia, že odporca pri oplocovaní svojho pozemku posunul plot až za hranicu svojho pozemku, smerom k ich rodinnému domu, čím im vážne zasiahol do vlastníckeho práva.

Z uvedeného, aj podľa názoru odvolacieho súdu, nesporne vyplýva, že ide o spor o ochranu vlastníckeho práva, ktorého rozhodnutie patrí do právomoci súdu. Určenia priebehu hraníc sa v administratívnom konaní možno domáhať iba v prípadoch, ak nedošlo súčasne aj k porušeniu vlastníckeho práva a pôvodnú hranicu medzi susediacimi pozemkami treba len rekonštruovať, o čo v danom prípade nešlo.

Odporkyňa preto prekročila svoju právomoc, keď rozhodla o spore, ktorý, ako to vyplýva z vyššie uvedeného, patrí do právomoci súdu podľa § 7 ods. 1 O. s. p.

Nepochybil preto krajský súd, keď rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil, keď námietky ďalších účastníkov konania uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu považoval za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie v danej veci. Pritom sa stotožnil s právnym posúdením a dôvodmi krajského súdu, viazaný tiež rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.).

32.

ROZHODNUTIE

I. Pevné spojenie (zošitie) jednotlivých listín (hárkov) zmluvy o prevode nehnuteľností vrátane jej nedielných príloh a geometrického plánu, ktorým má dôjsť k rozdeleniu nehnuteľností, predstavuje tzv. technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľností.

II. Pokiaľ zmluva nie je technicky jednotná, ide o nedostatok, na odstránenie ktorého musí byť navrhovateľ vyzvaný príslušným orgánom katastra.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. októbra 2006, sp. zn. 3 SŽ-o-KS 55/2006)

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu, ktorým odporca zamietol návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti z kúpnej a darovacej zmluvy.

Krajský súd mal z obsahu spisu zistené, že kúpnu a darovacou zmluvou boli prevádzané na navrhovateľov v konám o vklade nehnuteľnosti v kat. úz. D., pozemky a rodinný dom. V zmysle článku I. ods. 2 zmluvy parcely boli vytvorené geometrickým plánom z pôvodnej KN parcely v kat. úz. D. Návrhom na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností požiadali navrhovatelia o zápis vlastníckeho práva uvedených nehnuteľností s tým, že geometrický plán v dvoch vyhotoveniach, plnomocenstvo, ako aj kúpna a darovacia zmluva v 13 vyhotoveniach boli prílohou návrhu na vklad. Súd s poukazom na ustanovenie § 46 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka uviedol, že ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľností, musia byť prejavy vôle na tej istej listine. Keďže v danom prípade išlo aj o prevod nehnuteľností vytvorených rozdelením pôvodného pozemku, mal byť súčasťou zmluvy aj geometrický plán. Na tento geometrický plán sa odvolávali účastníci zmluvy v čl. I a bol priložený ako príloha k návrhu na vklad. Aby bola splnená zákonná požiadavka podľa § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá vyžaduje aj technickú jednotu viacerých listín, bolo potrebné k zmluve priložiť aj na zmluvu nadväzujúci geometrický plán, ako aj plnú moc na podpísanie zmluvy splnomocnencom (advokátom) a tieto listiny spolu pevne spojiť (zošiť) podobne ako u listín, ktoré spája vo svojej činnosti notár podľa § 44 ods. 3 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov alebo znalec podľa § 19 ods. 2 vyhlášky č. 263/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch. Splnenie tejto technickej podmienky bol

povinný skúmať odporca v rámci posudzovania platnosti zmluvy o prevodné nehnuteľností podľa § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov (katastrálny zákon) a keďže zistil uvedené nedostatky, správne rozhodol, keď návrh na povolenie vkladu zamietol a to aj za situácie, keď súd ďalší dôvod na zamietnutie vkladu uvedený v napadnutom rozhodnutí (chýbajúce podpisy splnomocnenca na zmluve za každého splnomocniteľa) nepovažoval za správny. Pre zamietnutie návrhu na vklad však postačoval dôvod uvedený v prvej časti rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku podali navrhovatelia včas odvolanie. Navrhovali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietali, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 250j ods. 2, písm. a) O. s. p.]. Podľa § 46 ods. 1 katastrálneho zákona k zmluve, verejnej listine, alebo inej listine o právach k nehnuteľnostiam, ktoré vznikli reálnym rozdelením alebo zlúčením nehnuteľností, treba pripojiť aj geometrický plán. Treba zdôrazniť, že zmluvou nedochádza k reálnemu rozdeleniu, ani k zlúčeniu nehnuteľností. Je to zmluva kúpna a darovacia, ktorou účastníci zmluvy 1/ - 4/ prevádzajú svoje spoluvlastnícke podiely v nehnuteľnostiach na účastníkov zmluvy 5/ - 11/. Všetci nadobúdatelia sa stávajú podľa tejto zmluvy podielovými spoluvlastníkmi vo všetkých prevádzaných nehnuteľnostiach. Nedochádza k reálnej deľbe ani zlúčeniu nehnuteľností. Geometrický plán, ktorý tvorí prílohu zmluvy, nehnuteľnosti reálne nedelí. Tento geometrický plán bolo potrebné podľa názoru správy katastra vyhotoviť len z technických dôvodov, aby došlo k obnove právneho stavu, a to zmenou evidovania dotknutých pozemkov z registra E do registra C, a to z dôvodu, že v časti pôvodnej parcely registra E bol v časti registra C evidovaný odlišný druh - kultúra pôdy. Geometrický plán v danom prípade netvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Nevyplýva to zo znenia tejto zmluvy a nevyplýva to ani zo žiadneho právneho predpisu. Katastrálny zákon v ustanovení § 30 ods. 4 písm. d) uvádza, že prílohou návrhu na vklad je geometrický plán. Túto požiadavku splnili. Nie je obvyklou a zaužívanou praxou katastrálnych úradov, aby v iných prípadoch vyžadovali ku každému vyhotoveniu zmluvy geometrický plán pevne spojený so zmluvou. Pri inom výklade, ktorý zaujal správny orgán, by bolo potrebné pevne zošívajúť so zmluvou aj iné listiny, ktoré sú prílohami zmluvy, resp. návrhu na povolenie vkladu, napr. listy vlastníctva, stavebné, či užívacie povolenia a pod. Občiansky zákonník, ani katastrálny zákon, ako platnosť zmluvy, neuvádzajú, že súčasťou zmluvy musí byť aj overená kópia geometrického plánu. Podľa katastrálneho zákona geometrický plán tvorí len prílohu návrhu na vklad. Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí vôbec nezaoberal ich námietkou, ktorú uvádzali v odvolaní. Správa katastra mala podľa § 31a písm. c) katastrálneho zákona konanie prerušiť a vyzvať účastníkov, aby odstránili nedostatky návrhu, prípadne príloh, ak podľa názoru

správneho orgánu takéto nedostatky zistil. Odporca si túto povinnosť nesplnil. Nevyzval účastníkov na odstránenie nedostatkov, konanie neprerušil a návrh na povolenie vkladu bez toho, aby skúmal samotný obsah zmluvy, zamietol. Tým bola účastníkom odňatá možnosť odstrániť prípadné nedostatky. Rozhodne popiera, že zmluva je neplatná. Nemá žiadne formálne, ani vecné nedostatky. Pokiaľ by správa katastra trvala na svojom stanovisku, doplnenie geometrického plánu ku každej zmluve je výlučne technickou, ale nie právnou záležitosťou a takéto doplnenie nemá žiadny praktický význam.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľov písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal vec podľa § 246c, § 214 ods. 1 a podľa § 220 ods. 1 O. s. p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že podľa § 250 j ods. 2, písm. a) O. s. p. napadnuté rozhodnutie správneho orgánu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Odvolací súd konštatuje, že v danom prípade navrhovatelia 1/ - 3/ ako prevodcovia a navrhovatelia 4/ - 7/ ako nadobúdatelia spoločne udelili advokátovi JUDr. O. P. plnomocenstvo, aby v ich mene podpísal darovaciu zmluvu. Zároveň splnomocnili JUDr. O. P., aby v ich mene podal návrh na povolenie vkladu podľa darovacej zmluvy na správu katastra a v tomto konaní o povolenie vkladu ich zastupoval. Podľa kúpnej a darovacej zmluvy JUDr. O. P. za prevodcov a nadobúdateľov na základe uvedeného plnomocenstva zmluvu v ich mene podpísal jedným podpisom (nie dvoma, za každú zmluvnú protistranu, ani osobitne za každého splnomocniteľa). Odvolací súd konštatuje, že prejav vôle vykonaný jedným podpisom splnomocnenca na základe spoločne udeleného plnomocenstva sa viaže na všetkých splnomocniteľov. Nie je potrebné, aby v danom prípade za každého splnomocniteľa splnomocnenec osobitne formálne podpísal zmluvu. V tejto časti sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa.

Odvolací súd zistil, že medzi účastníkmi konania skutkový stav zistený odporcom nie je sporný. Sporným je výklad ustanovenia § 46 ods. 2 druhá veta Občianskeho zákonníka v spojení so stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. októbra 2001, sp. zn. Cpj 3301, o právnej povahe tzv. technickej jednoty listiny vo vzťahu k danému skutkovému stavu.

Podľa § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre uzavretie zmluvy písomnou formou stačí, ak dôjde k písomnému návrhu a k jeho písomnému prijatiu. Ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľnosti, musia byť prejavy účastníkov na tej istej listine.

Podľa publikovaného stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zmluva o prevode nehnuteľnosti musí byť uzavretá v písomnej forme, pričom prejavy vôle účastníkov, vrátane ich podpisov, musia byť na tej istej listine (§ 46 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka); pokiaľ takúto zmluvu, vrátane jej

nedielnych príloh, tvorí viac ako jeden list, musia byť všetky tieto jednotlivé hárký pevne spojené (zošité) tak, aby tvorili technickú jednotu listiny, a to tiež pred jej podpísaním (stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. októbra 2001, sp. zn. Cpj 3301, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 69/2001).

Odvolačný súd konštatuje, že zmluva tvorí technickú jednotu listiny, pretože jej jednotlivé listy, obsahujúce podstatné náležitosti, sú pevným spôsobom zviazané. Spornou zostáva otázka, či technickú jednotu listiny musí tvoriť predmetná zmluva i v spojení s geometrickým plánom, ktorý je v zmysle § 46 ods. 1 katastrálneho zákona prílohou zmluvy, a či ide o podmienku platnosti zmluvy.

Kúpna a darovacia zmluva v danom prípade obsahuje na strane 1 v čl. I ods. 2 odkaz na geometrický plán, ktorý už pred uzavretím zmluvy bol na správe katastra úradne overený a evidovaný. Predmet zmluvy je teda identifikovaný odkazom na údaje zapísané v katastri nehnuteľností rovnakým spôsobom ako sú v zmluve ďalej identifikované prevádzané nehnuteľnosti odkazom na listy vlastníctva. Takouto identifikáciou je zabezpečená určitosť zmluvy (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka) ako právneho úkonu uzavretého podľa Občianskeho zákonníka. Súčasne všetky podstatné náležitosti zmluvy sú potvrdené podpisom splnomocnenca v závere zmluvy v súlade s ustanovením § 46 ods. 2 druhá veta Občianskeho zákonníka. Odvolačný súd konštatuje, že z týchto, medzi účastníkmi sporných dôvodov vymedzených v návrhu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, nezistil neplatnosť tohto právneho úkonu. Odvolačný súd vyjadruje právny názor, že podmienky platnosti právnych úkonov nemôžu byť vykladané extenzívne oproti hmotnoprávnej dikcii zákona.

Spornú právnu otázku - technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľnosti ako právneho úkonu uzavretého podľa Občianskeho zákonníka, a príloh podľa katastrálneho zákona odvolačný súd nehodnotí ako podmienku platnosti právneho úkonu, ale ako nedostatok, na odstránenie ktorého musí byť navrhovateľ vyzvaný príslušným orgánom katastra. Podmienky platnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti ustanovuje hmotnoprávny predpis Občiansky zákonník a nie katastrálny zákon ako právny predpis správneho práva, z ktorého sa v danom prípade aplikujú procesné ustanovenia týkajúce sa katastrálneho konania.

Podľa § 30 ods. 4 katastrálneho zákona prílohy k návrhu na vklad sú najmä:

- a) zmluva, na základe ktorej má byť zapísané právo k nehnuteľnosti do katastra, v počte vyhotovení podľa počtu účastníkov konania a jej tri ďalšie vyhotovenia,
- b) verejná listina alebo iná listina, ktorá potvrdzuje právo k nehnuteľnosti, ak toto právo k nehnuteľnosti nie je vpísané na liste vlastníctva,
- c) identifikácia parciel, ak vlastnícke právo k nehnuteľnosti nie je vpísané na liste vlastníctva,

- d) geometrický plán,
- e) ocenenie nehnuteľností,
- f) výpis z obchodného registra alebo z iného registra, ak je účastníkom konania právnická osoba,
- g) dohoda o splnomocnení, ak je účastník konania zastúpený splnomocnencom; podpis splnomocniteľa musí byť osvedčený podľa osobitných predpisov,
- h) potvrdenie o zaplatení odvodu, ak nadobúdateľ má povinnosť zaplatiť odvod podľa osobitného predpisu.

Podľa § 31b písm. f) katastrálneho zákona konanie o návrhu na vklad sa zastaví, ak účastník konania v určenej lehote neodstránil nedostatky návrhu a vklad, prípadne jeho príloh.

Odvolací súd konštatuje, že technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľností a príloh predkladaných podľa katastrálneho zákona možno považovať iba za správou katastra žiadanú formu predkladania návrhov na vklad a ich príloh do katastra nehnuteľností. S touto formou predkladania návrhov na vklad a príloh sa odvolací súd stotožňuje. Existencia prípadných nedostatkov v technickej jednote listiny je však zákonným dôvodom na prerušenie katastrálneho konania podľa § 31a písm. c) katastrálneho zákona za účelom vyzvania navrhovateľov na odstránenie väd príloh návrhu na vklad.